

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER

Bruxelles, den 12.04.1995
KOM(95) 135 endelig udg.

95/0093 (SYN)

Forslag til

RÅDETS FORORDNING (EF)

om ændring af Rådets forordning (EØF) nr. 1973/92 om oprettelse af et finansielt instrument for miljøet (LIFE)

(forelagt af Kommissionen)

**RAPPORT OM ANVENDELSEN AF
LIFE-FORORDNINGEN OG EVALUERING
AF FÆLLESSKABETS AKTIONER PÅ MILJØOMRÅDET
ACE, MEDSPA, NORSPA OG ACNAT**

(forelagt af Kommissionen)

BEGRUNDELSE

INDLEDNING

1. Den første etape af LIFE-instrumentet, som blev oprettet ved Rådets forordning (EØF) nr. 1973/92¹⁾, og som trådte i kraft den 23. juli 1992, udløber den 31. december 1995.

I henhold til denne forordning skal Kommissionen forelægge Europa-Parlamentet og Rådet

- en rapport om udviklingen i forbindelse med gennemførelsen af LIFE og navnlig i forbindelse med anvendelsen af bevillingerne (artikel 12, stk. 4),
- en rapport med status over anvendelsen af forordning (EØF) nr. 1973/92 (artikel 14)

og

- et forslag til de eventuelle tilpasninger, der skal foretages med henblik på aktionens videreførelse efter første etape (artikel 14).

Med udgivelsen af "Rapport om anvendelsen af LIFE-forordningen og vurdering af Fællesskabets miljøforanstaltninger ACE, MEDSPA, NORSPA og ACNAT"²⁾ opfylder Kommissionen sin forpligtelse til at informere om gennemførelsen af LIFE-instrumentet, og med nærværende forslag opfylder den kravet om at foreslå tilpasninger til den oprindelige forordning med henblik på aktionens videreførelse efter den 31. december 1995.

2. Ændringsforslagene er baseret på de første tre års erfaringer med gennemførelsen af LIFE og tager sigte på: at effektivisere LIFE-instrumentet under hensyntagen til dets særlige anvendelsesområde og nærhedsprincippet; at synliggøre interventionsområderne og gøre procedurerne mere gennemsigtige; at forenkle administrationsbyrden samt udnytte de indhentede resultater bedre.

1) EFT nr. L 206 af 22.7.1992, s. 1.

2) KOM ... endelig udg.

UDVIKLINGEN I FÆLLESSKABETS INDSATS

3. Fællesskabets finansielle støtte på miljøområdet har fulgt udviklingen i dets miljøpolitik. I begyndelsen var der tale om en række initiativer af beskedent økonomisk omfang vedrørende særlige sektorer eller begrænsede geografiske områder. På trods af de beskedne budgetmidler har initiativerne ACE, MEDSPA, NORSPA og ACNAT dog spillet en vigtig rolle som middel til at stimulere Fællesskabets indsats på miljøområdet.
4. Fællesskabets femte handlingsprogram på miljøområdet er ikke bygget op omkring sektorspecifikke tiltag, men udgør en helhedsstrategi koncentreret om en integreret tilgang til samtlige sektorer (vand, affald, luft) og på hensyntagen til miljøet i al politik og alle aktiviteter med tilknytning til den økonomiske udvikling. Dette program har medvirket til en ny indfaldsvinkel til de foranstaltninger, hvortil Fællesskabet yder finansiell støtte.
5. I samme ånd som det femte miljøprogram har LIFE været koncentreret om ikke-strukturorienterede miljøprogrammer til støtte for konkrete foranstaltninger og tiltag i marken.

Formålet hermed var både at rationalisere indsatsen og skabe større sammenhæng med udviklingen i miljøpolitikken.

6. Sideløbende med gennemførelsen af LIFE er der sket en markant udvikling i den finansielle støtte til fordel for miljøet, både EU-plan og på nationalt plan. På EU-plan er miljøet efterhånden blevet et vigtigt interventionsområde for strukturfondene og for andre finansielle instrumenter (forskning, samarbejde med tredjelandene, låneinstrumenter). Fællesskabet har endog oprettet en særlig strukturfond, som delvis skal anvendes til specifikt miljøorienterede interventioner (samhørighedsfonden).
7. Den ovennævnte rapport om anvendelsen af LIFE opregner de fællesskabsinstrumenter, som kan anvendes på miljøområdet, og beskriver deres indhold, formål, anvendelsesmuligheder, støttebetingelserne samt budgetmidlerne hertil.

ERFARINGERNE MED DEN FØRSTE ETAPE

8. Erfaringerne med LIFE-instrumentet i de første tre år såvel som med de tidligere initiativer har understreget, hvilke muligheder LIFE indebærer, men har også tydeliggjort en række problemer.
9. Oprettelsen af dette enhedsinstrument for alle miljøinterventioner har ikke altid betydet en effektivisering af indsatsen eller en forenkling af procedurerne. Den store spredning i interventionsområderne har svækket foranstaltningernes gennemslagskraft, og den administrative byrde har været ude af proportion med de opnåede resultater.

Budgettet er beskedent i forhold til efterspørgslen. De prioriterede områder må derfor begrænses og der må opstilles klare udvælgelseskriterier, som tydeligere viser instrumentets specificitet. Herved kan de potentielle LIFE-ansøgere dirigeres mod andre af Fællesskabets finansielle instrumenter, hvor budgetmidlerne er mere omfattende.

10. At fordele beslutningsprocessen på to forvaltningsudvalg, LIFE-udvalget og Habitat-udvalget, har vist sig at være lidet funktionelt. Det har medført forvirring, manglende gennemsigtighed og konflikter i beslutningsprocessen omkring projektudvælgelse og anvendelse af bevillingerne. Af de to alternative løsninger på dette problem, nemlig centralisering af alle beslutningerne i ét udvalg eller udskillelse af natur-projekterne fra beslutningsprocessen, har Kommissionen valgt den sidste løsning. Den har hermed bl.a taget hensyn til Europa-Parlamentets udtalelser i forbindelse med vedtagelsen af 1995-budgettet. Kommissionen har samtidig vedtaget en række bestemmelser med henblik på at undgå overlapninger og gøre den administrative og finansielle forvaltning af LIFE mere effektiv.
11. For at realisere hovedformålet med et initiativ som dette, der tager sigte på at støtte demonstrationsaktioner, eksemplariske projekter og overførsel af knowhow, må der gennemføres aktiviteter til at fremme og videreformidle de mest lovende resultater af de forskellige projekter.

Erfaringerne har vist, at de dårlige resultater eller vanskelighederne ved at gennemføre en given foranstaltning i visse tilfælde kunne være undgået, hvis Kommissionens tjenestegrene havde fået oplysning herom i rette tid og således straks kunne have trådt til.

I dette øjemed bør LIFE-instrumentet have midler til regelmæssigt og løbende at overvåge gennemførelsen af de finansierede projekter og igangsætte ledsageforanstaltninger.

12. I betragtning af udviklingen i de miljøorienterede interventioner fra Fællesskabets andre fonde og finansielle instrumenter er det vigtigt klart at definere de særlige træk ved LIFE-aktionen. Som følge af nærhedsprincippet, som nu finder mere generel anvendelse, bør det klart angives, på hvilke interventionsområder en indsats fra Fællesskabets side reelt vil give merværdi. Den administrative byrde bør endvidere mindskes, samtidig med at LIFE gøres mere effektivt, synligt og gives større gennemslagskraft.

LIFE'S SPECIFICITET

13. LIFE er det eneste instrument, som både yder støtte til miljøforanstaltninger i EU og i de tilstødende regioner (Middelhavsområdet og Østersøområdet). Dette store anvendelsesområde har vist sig at være et uhyre vigtigt aktiv for udvikling af foranstaltninger på miljøområdet (efterforskning efter fælles løsninger på grænseoverskridende problemer).

Ved gennemførelsen af LIFE, og navnlig anden fase, bør denne fordel udnyttes. Indsatsen bør derfor koncentreres om foranstaltninger, der kan fremmes ved samarbejde/samordning mellem flere lande, eller mellem alle EU-landene og/eller alle de lande, der støder ud til Middelhavet eller til Østersøen. Forslaget om at åbne LIFE for deltagelse fra landene i Central- og Østeuropa - i overensstemmelse med betingelserne i de tillægsprotokoller til associeringsaftalerne vedrørende deltagelse i fællesskabsprogrammer, som skal indgås med disse lande - skal ses i denne sammenhæng, da det fremmer efterforskningen efter fælles løsninger på grænseoverskridende eller globale problemer. Tillægsprotokollerne indeholder i øvrigt specifikt bestemmelser, der går i denne retning.

NÆRHEDSPRINCIPPET

14. En indsats, der omfatter hele EU såvel som de tilstødende regioner, kan være langt mere effektiv end blot en samordning af nationale foranstaltninger, af følgende grunde:

- Mange miljøproblemer er grænseoverskridende og berører flere eller måske alle EU-landene.
- Med en indsats, der er samordnet på fællesskabsplan, kan komplementariteten mellem de forskellige lande udnyttes bedre, overlapninger undgås og de prioriterede områder indkredses bedre, hvorved de disponible ressourcer kan udnyttes mere effektivt.
- Samfinansieringer, hvori flere medlemsstater deltager, giver mulighed for at samle og ekstrapolere de indvundne erfaringer og sikrer dermed, at investeringerne får øget værdi. Dette aspekt er af særlig betydning på miljøområdet, hvor de praktiske erfaringer endnu ofte er begrænsede, og hvor det ofte er nødvendigt at afprøve nye fremgangsmåder, navnlig med hensyn til deres økonomiske levedygtighed.

AKTIONSSOMRÅDERNE

15. I betragtning af det foregående foreslår Kommissionen, at LIFE-indsatsen i de fire kommende år koncentrerer på fire vigtige områder:

- a) Oprettelse af det europæiske net NATURA 2000. Kommissionen mener, at midlerne til gennemførelse af direktiv 79/409/EØF³⁾ og 92/43/EØF⁴⁾ vil overskride LIFE-instrumentets finansielle ressourcer til naturbeskyttelse. Når først medlemsstaterne har meddelt, hvilke levesteder de foreslår som værende af fællesskabsbetydning i den i HABITAT-direktivet 92/43/EØF anførte betydning, vil det være nemmere at afgøre, hvilke foranstaltninger der vil kunne afholdes via Fællesskabets fonde og andre finansielle instrumenter, og hvilke der i første omgang bør finansieres gennem LIFE.
- b) Fremme af gennemførelsen af Fællesskabets miljøpolitik gennem finansiering af forberedende aktioner, demonstrationsaktioner, aktioner i form af faglig bistand og tilskyndelsesaktioner med henblik på

- At styrke tilknytningen og komplementariteten mellem Fællesskabets miljøforskrifter og finansielle interventioner med strukturelt sigte, bl.a. via de fællesskabsfonde og -instrumenter, der vedrører miljøet. LIFE-aktionen tager sigte på at fremme investeringer, der behøves til gennemførelse af miljølovgivningen. Den kan i denne sammenhæng støtte initiativer til, at der på miljøområdet benyttes samme fremgangsmåde som i forbindelse med de transeuropæiske net. For at gøre indsatsen mere synlig og sammenhængende foreslår Kommissionen, at LIFE-aktionen koncentrerer om tre prioriterede områder: kystområder, farligt affald og forvaltning af vandmiljøet. At disse områder prioriteres, skyldes dels problemerne i forbindelse med gennemførelsen af de pågældende EU-forskrifter, dels de tidligere års erfaringer, som har vist, at efterspørgslen var størst og problemerne alvorligst på disse områder. De er ligeledes blevet valgt, fordi de er af betydning for hele det geografiske område, LIFE dækker, og fordi disse miljøproblemer ofte er grænseoverskridende.

- At yde bistand til lokalsamfund, så miljøhensynene kan integreres i den fysiske planlægning.

3) Rådets direktiv 79/409/EØF af 2.4.1979 om beskyttelse af vilde fugle (EFT nr. L 103 af 25.4.79, s. 1).

4) Rådets direktiv 92/43/EØF af 21.5.1992 om bevaring af naturtyper samt af vilde dyr og planter (EFT nr. L 206 af 22.7.1992, s. 7).

- At fremme bæredygtig udvikling og integrering af miljøhensynene i industriaktiviteter. Der vil blive tale om finansiel støtte til nyskabende tiltag, hvorved man bl.a. kan vurdere den økonomiske gennemførlighed af renere teknologi, fremme miljørevision, miljømærkning osv. Bl.a. den teknologi, der udvikles som led i Fællesskabets særprogrammer for FTU, vil kunne udnyttes til at fremme dette mål.
- c) Bistand til tredjelandene i Middelhavsområdet og Østersøområdet (bortset fra de associerede lande i Central- og Østeuropa) med at skabe administrationsstrukturer på miljøområdet, at indføre miljøpolitikker og -handlingsprogrammer og iværksætte foranstaltninger med henblik på bæredygtig udvikling.
- d) Videreformidling af den indhentede knowhow og erfaring.

Som nævnt i pkt. 13, vil LIFE endvidere være åben for landene i Central- og Østeuropa, som støtte til gennemførelsen af internationale konventioner og til løsning af fælles eller globale miljøproblemer, så snart der er indgået tillægsprotokoller til aftalerne mellem EU og de pågældende lande, på de betingelser, der er fastsat i artikel 3 i disse protokoller.

16. I henhold til LIFE-forordningen kan den finansielle støtte tage form af medfinansiering af aktioner eller rentegodtgørelser. Selv om muligheden for at yde rentegodtgørelse ikke er blevet udnyttet i den første fase, mener Kommissionen, at denne form for finansiel støtte bør bevares. Den vil kunne anvendes til pilotprojekter, der tager sigte på at fremme anvendelsen af låneinstrumenter og privatkapital til miljøorienterede investeringer.
17. I lyset af erfaringerne med LIFE-instrumentet i de første tre år har Kommissionen ønsket at foreslå visse ændringer, der tager sigte på at forenkle procedurerne og tilvejebringe større synlighed og klarhed.

Det drejer sig navnlig om fordeling af midlerne til de fire aktionsområder på grundlag af faste satser og ikke som i den tidligere forordning på grundlag af vejledende satser; om satserne for finansiel støtte, som nu angives klarere end i den oprindelige forordning, og om kriterier for udvælgelse og vurdering af støtteansøgningerne, som ikke var fastsat tidligere, og som nu er opstillet efter drøftelser i forvaltningsudvalget.

18. En del af budgettet (3%) er afsat til finansiering af ledsageforanstaltninger. De omfatter overvågning af gennemførelsen af de af LIFE finansierede aktioner, forudgående og efterfølgende evalueringsanalyser samt foranstaltninger til overførsel af knowhow og erfaringer, der er indhentet ikke blot inden for rammerne af LIFE, men også som led i de andre finansielle instrumenter med aktiviteter på miljøområdet.
19. Det må forventes, at ændringsforslagene vil gøre forordningen nemmere at forstå for de potentielle ansøgere og forhindre, at der indsendes ansøgninger, der ikke er i overensstemmelse med ånden i LIFE-forordningen.

BUDGETTERING AF DEN ANDEN ETAPE

20. I finansieringen af den anden fase af LIFE skal der dels tages hensyn til Unionens udvidelse, dels til behovet for at bevare LIFE's interventionskapacitet på samme niveau.

Budgetmyndigheden fastsætter de disponible bevillinger for hvert regnskabsår. Der er fastsat et beløb på 450 mio. ECU for de fire år, denne ændring omfatter.

I henhold til de tillægsprotokoller til Europa-aftalerne, der forhandles mellem EU og de associerede central- og østeuropæiske lande, er nogle af EU's programmer, deriblandt LIFE, åbne for disse lande.

Der er oprettet en budgetkonto, B7-603, hertil. Da det drejer sig om en indkøringsperiode for de central- og østeuropæiske landes deltagelse i EU's programmer, er det endnu ikke muligt at give et nøjagtigt overslag over bevillingerne hertil. Indtil videre anmodes der derfor om opførelse af et p.m. De disponible bevillinger vil til sin tid blive fordelt mellem programmerne på grundlag af de behov, de pågældende lande giver udtryk for, og på grundlag af kvaliteten af de initiativer, der fremsættes som led i de forskellige programmer. Fordelingen af bevillingerne fastsættes i overensstemmelse med de betingelser, der er opstillet i artikel 3 i tillægsprotokollerne til Europaaftalerne.

Forslag til

Rådets forordning (EØF) nr.

af

**om ændring af Rådets forordning (EØF) nr. 1973/92 om
oprettelse af et finansielt instrument for miljøet (LIFE)**

RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION HAR -

under henvisning til traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab, særlig artikel 130S, stk. 1,

under henvisning til forslag fra Kommissionen,

i samarbejde med Europa-Parlamentet,

under henvisning til udtalelse fra Det Økonomiske og Sociale Udvalg, og

ud fra følgende betragtninger:

Det finansielle instrument for miljøet, LIFE, gennemføres i etaper, og første etape udløber den 31. december 1995;

i artikel 14, stk. 1, i Rådets forordning (EØF) nr. 1973/92 af 21. maj 1992 om oprettelse af et finansielt instrument for miljøet (LIFE)¹⁾ hedder det, at Kommissionen fremsætter forslag til de eventuelle tilpasninger, der skal foretages med henblik på aktionens videreførelse efter første etape;

1) EFT nr. L 206 af 22.7.1992, s. 1.

da LIFE har ydet et positivt bidrag til virkeliggørelsen af Fællesskabets miljøpolitiske målsætninger, bør der gennemføres en yderligere etape på fire år, frem til den 31. december 1999:

erfaringerne med LIFE i den første etape har vist, at indsatsen bør koncentreres ved at mindske antallet af aktionsområder, hvortil der kan ydes fællesskabsstøtte, og ved at forenkle forvaltningsprocedurerne og opstille klarere kriterier for udvælgelse og evaluering af disse aktioner;

gennemførelsesbestemmelserne for LIFE bør derfor - i overensstemmelse med nærhedsprincippet - gøres mere effektive og gennemsigtige;

i tillægsprotokoller til Europaaftalerne mellem Fællesskabet og visse lande i Central- og Østeuropa fastsættes det, at disse lande kan deltage i fællesskabsprogrammer, bl.a. på miljøområdet -

UDSTEDT FØLGENDE FORORDNING:

Artikel 1

Der foretages følgende ændringer i forordning (EØF) nr. 1973/92:

- 1) Artikel 1 affattes således:

Artikel 1

Der oprettes et finansielt instrument for miljøet, i det følgende benævnt LIFE.

Det generelle sigte med LIFE er at bidrage til udviklingen og gennemførelsen af Fællesskabets politik og retsfor skrifter på miljøområdet.

- 2) Artikel 2 affattes således:

Artikel 2

Der kan ydes finansiell støtte fra LIFE til følgende aktioner:

1. *For Fællesskabets vedkommende:*

1.1 *Aktioner med sigte på naturbeskyttelse:*

Foranstaltninger til gennemførelse af Rådets direktiv 79/409/EØF af 2. april 1979 om beskyttelse af vilde fugle og Rådets direktiv 92/43/EØF af 21. maj 1992 om bevaring af naturtyper samt af vilde dyr og planter og, navnlig, det europæiske net Natura 2000

1.2 *Andre aktioner til gennemførelse af Fællesskabets miljøpolitik:*

- a) *Forberedende aktioner og støtteaktioner, der tager sigte på at fremme gennemførelsen af Fællesskabets forskrifter ved at effektivisere miljøorienterede strukturelle foranstaltninger på de prioriterede områder, hvor disse foranstaltninger gennemføres, nemlig:*
- *beskyttelse af kystområder og rationel forvaltning af disse*
 - *reduktion af industriaffald, navnlig giftigt og farligt affald, herunder genetablering af forurenede områder*
 - *beskyttelse af vandmiljøet, herunder behandling af spildevand*
- b) *Demonstrationsprojekter, tilskyndelsesaktioner og aktioner i form af faglig bistand til lokalsamfund med sigte på at integrere miljøet i fysisk planlægning*
- c) *Innovative aktioner og demonstrationsaktioner til fremme af bæredygtig udvikling på det industrielle område, f.eks. projekter, der tager sigte på at afprøve den økonomiske gennemførlighed af renere teknologi, at sikre passende miljøuddannelse til gennemførelse af denne teknologi og at fremme miljørevision, miljømærkning osv.*

2. *Til fordel for tredjelændene i Middelhavsområdet og landene med kyststrækning ud til Østersøen bortset fra de lande i Central- og Østeuropa, som har undertegnet associeringsaftaler med Den Europæiske Union:*

- a) *Faglig bistand til administrative strukturer på miljøområdet og til etablering af miljøpolitikker og -handlingsprogrammer*
- b) *Demonstrationsaktioner til fremme af bæredygtig udvikling*

3. *Ledsageforanstaltninger, der gennemføres på Kommissionens initiativ med sigte på analyse, evaluering eller fremme af de i stk. 1 og 2 omhandlede aktioner, samt videreformidling af oplysninger herom.*

3) Artikel 3 udgår.

4) Artikel 7 affattes således:

Artikel 7

1. *LIFE gennemføres i etaper.*

Anden etape udløber den 31. december 1999.

2. *Budgetmyndigheden fastlægger de disponible bevillinger for hvert regnskabsår.*

5) Artikel 8 affattes således:

Artikel 8

1. *Satserne for Fællesskabets støtte til hvert af de i artikel 2 omhandlede aktionsområder udgør:*

- a) *46% til aktioner, der gennemføres på det i artikel 2, stk. 1, nr. 1, omhandlede område*
- b) *46% til aktioner, der gennemføres på det i artikel 2, stk. 1, nr. 2, omhandlede område*
- c) *5% til de i artikel 2, stk. 2, omhandlede aktioner*
- d) *3% til de i artikel 2, stk. 3, omhandlede aktioner.*

2. *Satsen for fællesskabsstøtten til de i artikel 2, stk. 1, omhandlede aktioner udgør normalt 50% af de støtteberettigede omkostninger.*

Satsen udgør dog:

- *30% af omkostningerne ved projekter, der skaber betydelige indtægter*
 - *undtagelsesvis højst 75% af omkostningerne ved aktioner, der gennemføres i Det Europæiske Fællesskab, og som vedrører prioriterede naturtyper eller arter som omhandlet i direktiv 92/43/EØF eller udryddelsestruede fuglebestande.*
3. *Fællesskabets støtte til aktioner i form af faglig bistand, som omhandlet i artikel 2, stk. 2, og til ledsageforanstaltninger, som omhandlet i artikel 2, stk. 3, udgør højst 100% af omkostningerne ved disse aktioner.*

6) I artikel 9 foretages følgende ændringer:

- Stk. 1 affattes således:

"Medlemsstaterne sender Kommissionen forslag til aktioner, der skal finansieres. Når der er tale om aktioner, hvori flere medlemsstater er inddraget, fremsendes forslaget af den myndighed eller det organ, der står for samordning af aktionen."

- Stk. 4 affattes således:

"Kommissionen underretter medlemsstaterne om indholdet af de forslag, den modtager som led i interessetilkendegivelser, og om ansøgningerne fra tredjelande."

- Stk. 5 affattes således:

"Bortset fra de i artikel 2, stk. 1, litra a), omhandlede aktioner, som er underkastet proceduren i artikel 21 i direktiv 92/43/EØF, godkendes de aktioner, der skal have støtte fra LIFE, efter fremgangsmåden i artikel 13.

Derefter:

- *træffer Kommissionen, for så vidt angår projekter, der skal gennemføres i Det Europæiske Fællesskab, en rammebeslutning rettet til medlemsstaterne om de forslag, der er udvalgt, og individuelle beslutninger om de enkelte projekter rettet til de pågældende modtagere,*
- *indgås der, for så vidt angår projekter, der skal gennemføres i tredjelande, en kontrakt eller aftale, som fastsætter parternes rettigheder og pligter, med de støttemodtagere, der skal gennemføre aktionen."*

- Stk. 6 udgår.

- 7) Som artikel 9a indsættes:

Artikel 9a

1. *Aktioner, hvortil der ansøges om finansiel støtte, skal opfylde følgende kriterier:*
 - a) *De er af betydning for Fællesskabet, bl.a.*
 - *som følge af de pågældende levesteder eller arter*
 - *fordi de løser et i Fællesskabet hyppigt forekommende problem*
 - b) *De bidrager mærkbart til gennemførelsen af Fællesskabets politik, især ved at fremme tværnationale løsninger eller løsninger, der dækker et biogeografisk område*

c) *Hvad angår projekter til naturbevaring gælder følgende:*

- *de tager sigte på lokaliteter, der er foreslået af en medlemsstat i medfør af artikel 4 i direktiv 92/43/EØF, eller områder der er beskyttet i medfør af artikel 4 i direktiv 79/409/EØF, eller arter, der er opført i henholdsvis bilag II og I i disse to direktiver.*

d) *Hvad navnlig angår demonstrationsprojekter, tilskyndelsesaktioner og aktioner i form af faglig bistand, gælder følgende:*

- *de har innovativ og eksemplarisk værdi og betyder et fremskridt i forhold til den nuværende situation eller teknikkens stade*
- *de kan bidrage til større udbredelse og anvendelse af miljøvenlige fremgangsmåder eller teknologier*
- *de tager sigte på udvikling og overførsel af værdifuld knowhow, der kan udnyttes i identiske eller lignende situationer*
- *de udviser et tilfredsstillende cost/benefitforhold og giver om muligt sikkerhed for økonomisk levedygtighed*
- *de overholder betingelserne for gennemførelse af forurenere betaler-princippet.*

2. *Ansøgningerne skal opfylde følgende betingelser:*

a) *De må kun omfatte undersøgelser og foranstaltninger til overførsel af den indhentede viden, hvis disse aktiviteter bidrager direkte til virkeliggørelse af målet med den aktion, hvortil der ydes støtte.*

b) *Bortset fra de i artikel 2, stk. 1, nr. 1, omhandlede projekter, må de ikke omfatte:*

- *udgifter til investeringer i tunge infrastrukturer eller i ikke-innovative, strukturelle foranstaltninger*

- *forsknings- og udviklingsaktiviteter, der er dækket af rammeprogrammet*
 - *aktiviteter, som allerede er afprøvet i industriel målestok.*
- c) *Ved projekter til fremme af renere teknologi og indtægtsskabende projekter skal det finansielle bidrag fra investors side mindst svare til fællesskabsstøtten.*
3. *Ansøgninger, der ikke opfylder kriterierne i stk. 1, afvises og er derfor udelukket fra den i denne forordning fastsatte evalueringsprocedure. Der ydes ikke støtte til udgifter, der ikke opfylder betingelserne i stk. 2.*
- 8) I Artikel 12, stk. 4, udgår sidste punktum, der begynder med: "*Hvert andet år ...*".
- 9) I artikel 13, andet afsnit, udgår ordene: "*Med forbehold af bestemmelserne i artikel 8 i direktiv 92/43/EØF*".
- 10) Som artikel 13a indsættes:

Artikel 13a

LIFE er åben for deltagelse fra de associerede lande i Central- og Østeuropa, i overensstemmelse med betingelserne i de tillægsprotokoller til associeringsaftalerne vedrørende deltagelse i fællesskabsprogrammerne, (der skal indgås) (der er indgået) med disse lande.

- 11) Artikel 14 affattes således:

Artikel 14

Senest den 31. december 1998 forelægger Kommissionen en rapport for Europa-Parlamentet og Rådet med status over anvendelsen af forordningen samt om udnyttelsen af bevillingerne og fremsætter forslag til de eventuelle tilpasninger, der skal foretages med henblik på aktionens videreførelse efter anden etape.

Rådet træffer, på forslag af Kommissionen og med kvalificeret flertal, afgørelse om iværksættelsen af tredje etape fra 1. januar 2000.

- 12) Som artikel 14a indsættes:

Artikel 14a

Ansøgninger om finansiel støtte til aktioner, som ikke har modtaget støtte som følge af utilstrækkelige budgetmidler i 1995, kan behandles i henhold til denne forordning og de heri fastsatte betingelser som led i regnskabsåret 1996.

- 13) Bilaget "De i artikel 2, stk. 1, nævnte aktionsområder og vejledende fordeling af de i artikel 7, stk. 4, nævnte midler" udgår.

Artikel 2

Denne forordning træder i kraft dagen efter offentliggørelsen i De Europæiske Fællesskabers Tidende.

FINANSIERINGSOVERSIGT (XI.B.2)

1. FORANSTALTNINGENS BETEGNELSE

LIFE - finansielt instrument for miljøet

2. BUDGETPOSTER

B4-3200, B4-3201, B7-8100, B7-603 (delvis)

3. RETSGRUNDLAG

Traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab, særlig artikel 130S, stk. 1, og Rådets forordning (EØF) nr. 1973/92 af 21. maj 1992 om oprettelse af et finansielt instrument for miljøet (LIFE) (EFT nr. L 206 af 22.7.1992, s. 1).

Retsgrundlaget foreslås ændret, hvorved anden etape af en varighed på fire år, frem til den 31. december 1999, kan iværksættes.

Med hensyn til åbningen af LIFE for landene i Central- og Østeuropa: Rådets beslutninger af om indgåelse af tillægsprotokollen til Europaaf-talen mellem Det Europæiske Fællesskab og Det Europæiske Atomenergifællesskab på den ene side og hver af følgende stater: Bulgarien, Republikken Ungarn, Republikken Polen, Rumænien, Den Tjekkiske Republik, Den Slovakiske Republik, Estland, Letland og Litauen på den anden side.

4. BESKRIVELSE AF FORANSTALTNINGEN

4.1 Foranstaltningens generelle formål

LIFE skal bidrage til udvikling og gennemførelse af Fællesskabets politik og lovgivning på miljøområdet. Det skal bidrage til en større sammenhæng i medlemsstaternes miljøpolitiske adfærd og sikre en bedre ligevægt mellem miljøpolitikken og Fællesskabets andre politikker.

LIFE-indsatsen vil i de fire kommende år blive koncentreret på fire vigtige områder:

- a) På naturbeskyttelsesområdet skal LIFE sikre oprettelsen af nettet Natura 2000. Kommissionen mener, at de nødvendige midler til gennemførelse af direktiverne på dette område vil overskride LIFE-instrumentets finansielle ressourcer til naturbeskyttelse. Der skal derfor på et senere tidspunkt findes supplerende midler inden for rammerne af andre fællesskabsinstrumenter.
- b) Til fremme af gennemførelsen af Fællesskabets miljøpolitik på de områder, der ikke vedrører naturbeskyttelse, skal LIFE finansiere forberedende aktioner, demonstrationsaktioner, aktioner i form af faglig bistand og tilskyndelsesaktioner med henblik på

- at styrke tilknytningen og komplementariteten mellem Fællesskabets miljøforskrifter og finansielle interventioner med strukturelt sigte, bl.a. via de fællesskabsfonde og -instrumenter, der vedrører miljøet
 - at yde bistand til lokalsamfund, så miljøhensynene kan integreres i den fysiske planlægning
 - at fremme bæredygtig udvikling og integrering af miljøhensynene i industriaktiviteter.
- c) At bistå visse tredjelande i Middelhavsområdet og Østersøområdet, bortset fra de associerede lande i Central- og Østeuropa, ved at skabe administrationsstrukturer på miljøområdet, indføre miljøpolitikker og -handlingsprogrammer og iværksætte foranstaltninger for bæredygtig udvikling.
- d) At videreformidle den indhentede knowhow og erfaring.

LIFE vil endvidere være åben for landene i Central- og Østeuropa, som støtte til gennemførelsen af internationale konventioner og til løsning af fælles eller globale miljøproblemer, så snart der er indgået tillægsprotokoller til Europaaftalerne mellem EU og de pågældende lande, på de betingelser, der er fastsat i artikel 3 i disse protokoller.

4.2 Foranstaltningens varighed og nærmere bestemmelser for dens fornyelse

Den første etape af LIFE løber fra 1991 til udgangen af 1995.

Der skal gennemføres en anden etape fra 1. januar 1996 til 31. december 1999.

Rådet træffer dernæst afgørelse om gennemførelse af en tredje etape fra 1. januar 2000.

5. KLASSIFIKATION AF UDGIFTEN/INDTÆGTEN

5.1 Ikke-obligatoriske udgifter

5.2 Opdelte bevillinger

5.3 Indtægtstype: ingen indtægter

6. UDGIFTEN/INDTÆGTENS ART

- Tilskud til samfinansiering med andre offentlige og/eller private tilskudsydere/100% tilskud

Forslaget til ændring af LIFE-forordningen fastsætter, hvilke områder der kan modtage støtte, og kriterierne for finansiering af foranstaltningerne. Der kan ydes fællesskabsstøtte til aktioner, der tager form af projekter, flerårige programmer og sektororienterede programmer. Efter bedømmelsen af projekterne (beskrevet i pkt. 9.2.) vedtager Kommissionen årligt i samråd med et forvaltningsudvalg, hvilke foranstaltninger der skal finansieres.

I forslaget til ændring af forordningen er satsen for Fællesskabets finansielle støtte under normale omstændigheder 50% af de støtteberettigede omkostninger.

Satsen udgør dog 30% af omkostningerne ved projekter, der skaber betydelige indtægter, og undtagelsesvis op til 75% af omkostningerne ved foranstaltninger, der gennemføres i Det Europæiske Fællesskab, og som vedrører prioriterede levesteder eller arter som omhandlet i direktiv 92/43/EØF.

Til aktioner i form af faglig bistand til tredjelande og ledsageforanstaltninger, der gennemføres på Kommissionens initiativ, dækker Fællesskabets finansielle støtte op til 100% af omkostningerne ved de pågældende aktioner.

- Rentegodtgørelse: fastsat i forslaget til ændring af forordningen
- Ledsageforanstaltninger i forbindelse med forberedelse, analyse, evaluering og fremme af de i artikel 2, stk. 1 og 2, omhandlede aktioner samt videreformidling af oplysninger herom: fastsat i forslaget til ændring af forordningen.
- Andet: intet
- Er der forudset delvis eller fuldstændig tilbagebetaling af fællesskabsstøtten, såfremt foranstaltningen giver det tilsigtede resultat? Nej.
- Medfører foranstaltningen en ændring af indtægtsniveauet? I bekræftende fald oplyses det, hvori ændringen består, og hvilken form for indtægter der er tale om? Nej.

7. FINANSIELLE VIRKNINGER

7.1 Beregningsmetode for de samlede omkostninger ved foranstaltningen

Der er fastsat 450 mio. ECU til gennemførelse af anden fase som følge af udvidelsen af Den Europæiske Union og ønsket om at opretholde instrumentets ressourceniveau i faste priser.

I henhold til de tillægsprotokoller til Europaaftalerne, der forhandles mellem EU og de associerede central- og østeuropæiske lande, er nogle af EU's programmer, deriblandt LIFE, åbne for disse lande.

Der er oprettet en budgetkonto, B7-603, hertil. Da det drejer sig om en indkøringsperiode for de central- og østeuropæiske landes deltagelse i EU's programmer, er det endnu ikke muligt at give et nøjagtigt overslag over bevillingerne hertil. Indtil videre anmodes der derfor om opførelse af et p.m. De disponible bevillinger vil til sin tid blive fordelt mellem programmerne på grundlag af de behov, de pågældende lande giver udtryk for, og på grundlag af kvaliteten af de initiativer, der fremsættes som led i de forskellige programmer. Fordelingen af bevillingerne fastsættes i overensstemmelse med de betingelser, der er opstillet i artikel 3 i tillægsprotokollerne til Europa-aftalerne.

7.2 Omkostningernes fordeling på foranstaltningens elementer (EF i mio. ECU)

Fordelingen pr. område, jf. artikel 2	Regnskabsår 1996	Regnskabsår 1997	Regnskabsår 1998	Regnskabsår 1999	1996-1999 i alt
Naturbeskyttelsesaktioner i EU ^(1,2) (B4-3200)	42.700	46.000	58.800	65.903	213.405
Andre aktioner i EU ⁽³⁾ (B4-3201)	42.700	46.000	58.800	55.905	213.405
Aktioner i tredjelande ¹⁾ , bortset fra Central- og Østeuropa (B7-810)	4.600	5.000	6.400	7.192	23.192
I alt: 450 mio. ECU	90.000	97.000	124.000	139.000	
Aktioner i de associerede lande i Central- og Østeuropa - (B7-603 (delvis) ⁴⁾	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	

- 1) Heraf er 3% af bevillingerne afsat til ledsageforanstaltninger.
- 2) Aktioner, der bl.a. tager sigte på gennemførelse af direktiv 79/409/EØF (beskyttelse af vilde fugle) og 92/43/EØF (naturtyper).
- 3) For så vidt angår artikel 2, stk. 1, andet afsnit, litra b) og c), anslås det ud fra erfaringerne, at 60% af initiativerne vil vedrøre den offentlige sektor og 40% den private sektor.
- 4) I betragtning af, at det drejer sig om en indkøringsperiode for de central- og østeuropæiske landes deltagelse i fællesskabsprogrammerne, anmodes der om opførelse af et p.m., da de nødvendige bevillinger ikke kan beregnes nøjagtigt.

7.3 Vejledende forfaldsplan for bevillingerne (beløb udtrykt i mio. ECU)

	Regnskabsår 1996	Regnskabsår 1997	Regnskabsår 1998	Regnskabsår 1999	I ALT
Forpligtelses- bevillinger	90,0	97,0	124,0	139,0	450,0
Betalings- bevillinger					
Regnskabsår 1996	23,4	0,0	0,0	0,0	23,4
Regnskabsår 1997	30,6	38,8	0,0	0,0	69,4
Regnskabsår 1998	18,0	19,4	49,6	0,0	87,0
Regnskabsår 1999	18,0	19,4	24,8	55,6	117,8
Regnskabsår > = 2000	0,0	19,4	49,6	83,4	152,4
I alt	90,0	97,0	124,0	139,0	450,0

8. FORHOLDSREGLER MOD SVIG

Artikel 10, 11 og 12 i Rådets forordning indeholder bestemmelser om kontrol med den korrekte gennemførelse af de aktioner, der finansieres af Fællesskabet. I medfør af disse bestemmelser arrangerer Kommissionen kontrol på stedet for at føre tilsyn med de vigtigste projekter og projekter, der er forbundet med særlige vanskeligheder. Herved indhentes der oplysninger om den tekniske gennemførelse af aktionen, men også om, hvorvidt støtten anvendes korrekt.

Ved mistanke om svig anmodes Finanskontrollen om så vidt muligt at foretage kontrol på stedet og iværksætte alle de yderligere nødvendige foranstaltninger hos de berørte instanser, i samarbejde med Kommissionen. Endvidere skal der i henhold til LIFE-beslutningerne forud for enhver støtteudbetaling forelægges en bankgaranti på 40% af Fællesskabets støtte for så vidt angår støttemodtagere i den private sektor, og alle har pligt til at lade en autoriseret revisor foretage en regnskabsrevision inden regnskabsafslutningen af den pågældende sag.

9. OPLYSNINGER OM COST/EFFECTIVENESS

9.1 Specifikke og kvantificerbare mål, målgruppe

- Specifikke mål: tilknytning til det generelle mål

Med hensyn til naturbeskyttelse er målet først og fremmest at fremme foranstaltninger til bevaring eller genoprettelse af prioriterede naturtyper og prioriterede arter.

Med hensyn til aktioner i Den Europæiske Union, bortset fra naturbeskyttelsesaktioner, drejer det sig om:

- at hjælpe med at indkredse behovene for infrastrukturinvesteringer, der kræves til gennemførelse af Fællesskabets miljøforskrifter, og at gennemføre forberedende aktioner og støtteaktioner, som kan give miljøforanstaltningerne større gennemslagskraft
- at fremme en bæredygtig udvikling i industrien gennem demonstrationsprojekter, tilskyndelsesaktioner og aktioner i form af faglig bistand
- at fremme en bedre arealanvendelse, hvor der i placeringen af de socioøkonomiske aktiviteter tages hensyn til miljøet.

For tredjelandenes vedkommende, at yde faglig bistand til løsning af de mest hastende og alvorlige problemer. For visse foranstaltningers vedkommende er målet at sikre, at LIFE-interventionerne er omkostningseffektive, og at der ikke begås svig.

- En nærmere analyse af modtagerne af LIFE-støtte i regnskabsåret 1993 (eksklusive naturbeskyttelsesprojekter i snæver forstand og beskyttelse af levesteder: kategori A2, første og andet afsnit, i bilaget til forordningen) viser følgende fordeling for ca. 100 projekters vedkommende:

- Den private sektor (virksomheder, partnerskab mellem virksomheder): 44 %
- Den offentlige sektor (regeringsinstanser, lokale myndigheder): 41 %
- Blandet partnerskab mellem den private sektor og den offentlige sektor: 4 %
- Ikke-statslige sammenslutninger og organisationer: 8 %
- Universiteter og forskningscentre: 3 %.

De private projekter (virksomheder), der blev finansieret gennem LIFE i 1993, vedrører hovedsagelig ny teknologi og genanvendelse af affald (demonstrationsprojekter).

Området ny teknologi omfatter aktiviteter inden for overfladebehandling, beklædning, garveri, papirindustrien og levnedsmiddelindustrien.

18 af de 23 projekter vedrørende ny teknologi kommer fra industrien. Industrien står også for en stor del af projekterne vedrørende genanvendelse af affald (15 ud af 23).

For den offentlige sektors vedkommende er de lokale myndigheder (29% af LIFE-projekterne i 1993) stærkere repræsenterede end regeringsinstanserne (12% af projekterne i 1993).

Regeringsinstanserne har koncentreret sig om fire prioriterede områder for det offentliges miljøbeskyttelsesindsats. I faldende orden efter antallet af projekter: integreret forvaltning af afvandingsområder, udvikling af overvågningsnet, undervisning i miljøkonsekvensvurdering af store infrastrukturer og integrering af miljøhensyn i den fysiske planlægning.

Lokalsamfundene er repræsenteret på de fleste områder, bortset fra miljøkonsekvensvurdering. Der er imidlertid større deltagelse fra lokalsamfundenes side på området integrering af miljøhensynene i aktiviteterne på andre områder.

Sammenslutninger og ikke-statslige organisationer forvalter hovedsagelig projekter for integrering af miljøet i fysisk planlægning, turisme og transport. De deltager også i projekter for renere teknologi og genanvendelse af affald (2 projekter hver).

- En tilsvarende analyse af målgruppen for anden etape af LIFE vil først kunne gennemføres, når Kommissionen har godkendt listen over de bedste projekter.

9.2 Begrundelse for foranstaltningen

- Behovet for EF-støtte

I begrundelsen til forordningen gør Kommissionen indgående rede for behovet for dette finansielle instrument, bl.a. under henvisning til nærhedsprincippet, forureneren betaler-princippet og arten af de prioriterede aktioner.

En sammenhængende og effektiv strategi på miljøområdet kan kun gennemføres ved en kombination af tre virkemidler:

- lovgivning
- økonomiske og fiskale virkemidler
- finansielle virkemidler.

Ved at kombinere disse midler er det i øvrigt nemmere at opnå den nødvendige konsensus til at udvikle og gennemføre Fællesskabets politik.

Hovedformålet med dette finansielle instrument er at fremme gennemførelsen af Fællesskabets miljøpolitik og -forskrifter, hovedsagelig gennem finansiering af dels forberedende aktioner, demonstrationsaktioner, tilskyndelsesaktioner og aktioner i form af teknisk bistand, dels foranstaltninger til bevaring og genoprettelse af naturlige levesteder.

LIFE-instrumentet indtager en særlig plads blandt Fællesskabets andre finansielle instrumenter. I den første kategori af aktionsområder finder man således demonstrationsprojekter for nye renere teknologier. Disse projekter befinder sig ved afslutningen af forskningsfasen og forud for investeringsfasen i stor målestok. Mellem disse to faser er det hensigtsmæssigt at afprøve en ny teknik eller metode eller konkret gennemføre et forsøg af særlig eksemplarisk værdi. Denne fase er af meget stor betydning: her er det muligt at afprøve og eventuelt rentabilisere resultaterne af forskningen, vurdere den udviklede metodes omkostningseffektivitet, men også, på et informeret grundlag, at rette investeringsindsatsen mod nye mere miljøvenlige teknologier.

Hvad angår beskyttelse af levesteder og naturen, tager LIFE-aktionerne sigte på bevaringsforanstaltninger og hastende greb i de beskyttede områder eller områder, der huser truede arter.

Udvælgelseskriterier

Med hensyn til udvælgelse af interventionerne, indeholder LIFE-informationspakken både støttekriterier (med hensyn til ansøgningernes form, indhold og finansielle aspekter) og udvælgelseskriterier. Det fuldt ud standardiserede evalueringssystem for 1995 ser i øvrigt stort ud som følger:

Fase 1.0

Myndighederne i medlemsstaterne kontrollerer, om de modtagne projekter opfylder de formelle kriterier som fastsat i LIFE-informationspakken. Tre genparter af alle de formelt fyldestgørende projekter sendes til Bruxelles.

Fase 1.1

De nationale myndigheder underkaster de projekter, der anses for formelt fyldestgørende efter fase 1.0, en undersøgelse af, om projekterne opfylder de tekniske og finansielle kriterier i LIFE-informationspakken.

Fase 1.2

De projekter, der anses for fyldestgørende efter fase 1.1, evalueres af de nationale myndigheder (i samarbejde med disses eksperter). Resultatet af denne evaluering er en reduceret liste (liste "R") med de projekter, som de nationale myndigheder mener vil kunne modtage fællesskabsstøtte. Hvert projekt på liste "R" ledsages af evalueringen og begrundelser for valget.

Fase 2.0

Afdeling XI.B.2. kontrollerer, om alle de projekter, som har bestået fase 1.0, opfylder de formelle kriterier i LIFE-informationspakken. Disse projekter tilsendes XI.B.2 senest den 31.3.1995. Hvis der er afvigelser fra medlemsstaternes vurdering, klarlægges disse gennem bilaterale kontakter. Kommissionen tilsender de nationale myndigheder alle resuméerne af de projekter, der opfylder de formelle kriterier.

Fase 2.1

Projekter, der har bestået fase 2.0, vurderes med hensyn til tekniske og finansielle aspekter i overensstemmelse med de kriterier, der fastsat i LIFE-informationspakken og i forslaget til ændring af forordningen. Hvis der er afvigelser fra medlemsstaternes vurdering, klarlægges disse gennem bilaterale kontakter, så der kan opstilles en endelig liste over mulige projekter.

Fase 2.2

De projekter, der har bestået fase 2.1, underkastes en evaluering foretaget af XI.B.2 med bistand fra andre generaldirektorater eller eksperter (4 konsulentfirmaer arbejder for tiden for XI.B.2), i overensstemmelse med kriterierne i LIFE-informationspakken. Dette arbejde resulterer i en reduceret liste (liste "R+"), som rummer alle projekter fra liste "R" (eventuelt ledsaget af negative bemærkninger), samt projekter, der som følge af deres kvalitet er berettiget til eventuel fællesskabsstøtte.

Fase 3.0

Ud fra de lister over eksperter, som de nationale myndigheder har tilsendt Kommissionen, indkalder denne ekspertgrupper på de forskellige områder. Kommissionens eksperter deltager i disse grupper. Efter denne evaluering etableres der for hvert af de prioriterede aktionsområder en liste med projekter opstillet efter kvalitet i faldende orden.

Fase 3.1

På grundlag af resultatet af fase 3.0, af Kommissionens egen vurdering af projekterne og på grundlag af de disponible budgetmidler opstiller Kommissionen den endelige liste over projekter, som forelægges LIFE-forvaltningsudvalget til godkendelse.

Med hensyn til fastsættelse af Fællesskabets andel i finansieringen af de forskellige projekter indeholder forordningen maksimumssatserne for de forskellige aktionsområder. Der foretages endvidere en særlig kontrol med de finansielle aspekter. Dette resulterer oftest i, at den sats for fællesskabsstøtte, forslagsstillerne ansøger om, nedsættes, fordi nogle af udgifterne ikke anses for støtteberettigede.

- Valg af støtteform

LIFE omfatter forskellige finansieringsformer (jf. pkt. 6 ovenfor). Finansiering af 100% af omkostningerne finder kun sted i begrænsede tilfælde, og samfinansiering er den gangse støtteform. Dette understreger i endnu højere grad de valgte projekters multiplikatoreffekt. Fællesskabet afholder dog alle udgifter i forbindelse med projektevaluering og ledsageforanstaltninger i Kommissionens regi.

- De vigtigste usikkerhedsmomenter, som vil kunne få indflydelse på de konkrete resultater af foranstaltningen.

Der er først og fremmest tale om tekniske vanskeligheder (f.eks. ny teknologi).

9.3 Overvågning og evaluering af foranstaltningen

a) Forudgående evaluering

Da det drejer sig om et finansielt instrument, der yder støtte til demonstrationsaktioner af meget forskellig art, vedrører den forudgående evaluering udelukkende de enkelte aktioner, hvortil der anmodes om støtte. Disse individuelle evalueringer er beskrevet nøje under punkt 9.2. Der er endnu ikke grund til at foretage samlede evalueringer vedrørende de sektorer eller områder, instrumentet omfatter, eftersom instrumentet kun finansierer et meget begrænset antal aktioner pr. sektor.

b) Evaluering af de igangværende aktioner

Kommissionen og/eller dennes eksperter udfører i gennemsnit kontrol på stedet to gange om året med henblik på at vurdere udviklingen i arbejdet. Denne kontrol er en forebyggende foranstaltning, der tager sigte på at øge støttemodtagernes ansvarsfølelse gennem et løbende og systematisk tilsyn med arbejdet, og så tidligt som muligt at afdække tekniske eller styringsmæssige problemer, som vil kunne vælte projektet. Denne kontrol har endvidere en mere overordnet betydning, idet den giver mulighed for at opdage synergier mellem forskellige projekter og forberede det efterfølgende stadium, hvor resultaterne finder videre udnyttelse.

c) Efterfølgende evaluering

Den efterfølgende evaluering vil både vedrøre resultaterne for de enkelte projekter og for de forskellige interventionsområder under ét, bl.a. de forskellige industrisektorer med interesse for renere teknologi. I dette øjemed har Kommissionen forelagt forvaltningsudvalget et forslag om opstilling af en strategi for vurdering og videreformidling af den knowhow, som indhentes gennem de finansierede projekter. Det første stadium skal omfatte vurdering af miljøfordelene ud fra de indhentede erfaringer og offentliggørelse af de vigtigste oplysninger i diverse brochurer. I det efterfølgende stadium vil der blive arrangeret møder koncentreret om enkelte sektorer (f.eks. papir, plast, farveri, overfladebehandling) og/eller de enkelte medlemsstater med henblik på at fremme udnyttelsen af de bedste af de gennemprøvede løsninger og skabe netværk mellem projekterne, så resultaterne kan finde hurtigere videreformidling.

9.4 Budgetsammenhængen

- Indgår foranstaltningen i generaldirektoratets finansielle planlægning for det pågældende år?

Ja

- Hvilken generel målsætning i generaldirektoratets finansielle planlægning henhører den foreslåede foranstaltning under?

LIFE-instrumentet er GD XI's aktionsmiddel til at gennemføre Fællesskabets miljøpolitik og -forskrifter.

10. UDGIFTER TIL ADMINISTRATION (BUDGETTETS DEL A)

Denne del af finansieringsoversigten fremsendes til GD XIX og GD IX. Sidstnævnte videresender den til GD XIX med en udtalelse.

10.1 Indebærer foranstaltningen en forøgelse af Kommissionens personale? I bekræftende fald, med hvor mange ansatte? Nej (medmindre Fællesskabet udvides).

10.2 Hvor store drifts- og personaleudgifter medfører foranstaltningen? Gør rede for beregningsmetoden.

KONSEKVENSANALYSE

FORSLAGETS KONSEKVENSER FOR VIRKSOMHEDERNE

Forslagets betegnelse: Forslag til Rådets forordning (EF) om ændring af Rådets forordning (EØF) nr. 193/92 om oprettelse af et finansielt instrument for miljøet (LIFE).

Formålet med forslaget

Forslaget vedrører gennemførelsen af den anden fase af det finansielle instrument LIFE på grundlag af erfaringerne med den første fase 1991-1995.

Som følge af disse erfaringer koncentrerer Fællesskabets finansielle deltagelse på et mindre antal områder end i forordning 1973/92, og samtidig gøres forvaltningsprocedurerne enklere og mere gennemsigtige, ved at udvælgelses- og evalueringskriterierne defineres klart.

Virkninger for virksomhederne

Hvem påvirkes af forslaget?

Forslaget giver mulighed for finansiell støtte til initiativer, der forelægges af såvel offentlige organer som virksomheder og private organer.

Som følge af fordelingen af de finansielle midler og foranstaltningernes art - bl.a. demonstration og teknisk bistand - må det anslås, at virksomhederne kan få betydelig gavn af LIFE.

Hvilke foranstaltninger skal virksomhederne træffe for at overholde forslaget?

Forslaget er baseret på initiativer fra virksomhedernes side, da det giver mulighed for finansiell støtte til virksomheder, der ansøger herom. Forslaget pålægger ikke særlige betingelser bortset fra de betingelser, der er knyttet til konkurrencen mellem forslagene baseret på disses kvalitet.

Fastsættelsen af gennemsigtige kriterier vil i denne forbindelse kun kunne lette en lige adgang til LIFE's finansieringsmuligheder. Sådanne klare kriterier mindsker nemlig risikoen for, at der indgives projekter, der ikke opfylder kriterierne, hvilket begrænser omkostningerne til forberedelse af projekter.

Den vægt, der i forslagets artikel 2 (ny), litra b), lægges på innovative foranstaltninger i industrien bør hilses velkommen af virksomhederne i EU, navnlig de mest dynamiske. Dette vil fremme konkurrencen mellem virksomhederne, i deres bestræbelser mod fremskridt og bæredygtig udvikling.

Hvilke økonomiske virkninger forventes forslaget at få?

For beskæftigelsen

Det forekommer indlysende, at forslaget fremmer beskæftigelsen, ikke blot i forbindelse med gennemførelsen af de foreslåede foranstaltninger, men også fordi disse ansporer til anvendelse af innovative og reproducerbare metoder.

For investeringer og oprettelse af nye virksomheder

Det forventes, at LIFE-støtten vil få en betydelig multiplikatoreffekt for investeringsaktiviteten i forhold til de anvendte beløb.

Med hensyn til oprettelse af nye virksomheder er det vanskeligt at vurdere, hvilken virkning interventionerne kan få, men der vil sandsynligvis blive oprettet nye virksomheder på de områder, hvor demonstrationsprojekter for nye renere teknologier gennemføres med succes.

Indeholder forslaget foranstaltninger, som går ud på at tage hensyn til små og mellemstore virksomheders særlige situation (begrænsende eller afvigende krav)

I LIFE-udvælgelseskriterierne tages der ikke hensyn til forslagsstillernes kategori eller økonomiske kapacitet, da LIFE kun kan yde støtte til de bedste forslag.

**RAPPORT OM ANVENDELSEN AF
LIFE-FORORDNINGEN OG EVALUERING
AF FÆLLESSKABETS AKTIONER PÅ MILJØOMRÅDET
ACE, MEDSPA, NORSPA OG ACNAT**

INDHOLDSFORTEGNELSE

- I. Indledning
 - II. Baggrunden for oprettelsen af de finansielle instrumenter for miljøet og de tilhørende gennemførelsesforordninger
 - 1. Baggrund
 - 2. ACE-forordningen (EØF/1872/84 og EØF/2242/87)
 - 3. MEDSPA-forordningen (EØF/563/91)
 - 4. NORSPA-forordningen (EØF/3908/91)
 - 5. ACNAT-forordningen (EØF/3907/91)
 - 6. LIFE-forordningen (EØF/1973/92)
 - III. Anvendelsen af instrumenterne
 - IV. Resultaterne af evalueringen:
 - 1. ACE-Renere Teknologi (1989-1990)
 - 2. ACE-Biotoper (1985-1991) og ACNAT (1992)
 - 3. MEDSPA (1986-1991)
 - 4. NORSPA (1989-1991/92)
 - 5. LIFE (1992)
 - V. Forvaltning af instrumenterne
 - 1. Procedurene
 - 2. Forvaltning af de udvalgte projekter
 - 3. Ledsageforanstaltninger
 - VI. LIFE-instrumentet i forhold til Fællesskabets andre instrumenter for miljøet
 - VII. Konklusioner og henstillinger
- Bilag 1: Tabeller
Bilag 2: Fællesskabets finansielle instrumenter og miljøbeskyttelsen

RESUME

I denne rapport gøres der rede for fremskridtene i gennemførelsen af forordningen om oprettelse af et finansielt instrument for miljøet (LIFE), herunder i anvendelsen af bevillingerne, og der fremsættes forslag om de eventuelle tilpasninger, der skal foretages med henblik på aktionens videreførelse efter første etape.

Efter en kort historisk gennemgang af de EF-foranstaltninger på miljøområdet, som nu er samlet i LIFE, beskriver rapporten de forskellige aktionstyper, der finansieres på de forskellige prioriterede områder, og fremlægger statistiske oplysninger om budgetgennemførelsen pr. område og pr. medlemsstat.

Da LIFE kun har eksisteret i kort tid og kun et begrænset antal projekter er fuldført, er det for tidligt at drage detaljerede konklusioner. I rapporten konkluderes det imidlertid, at Fællesskabets hidtidige interventioner som helhed har givet positive resultater .

De problemer, der er opstået i den daglige administration af LIFE, har vist, på hvilke punkter der bør indføres forbedringer: aktionsområderne bør gøres mere synlige; LIFE's effektivitet bør forbedres, ved at det differentieres fra forskningsaktiviteter og strukturelt orienterede interventioner; procedurerne bør være mere gennemsigtige og resultaterne udnyttes bedre.

I et bilag til rapporten beskrives, hvilke finansielle instrumenter der kan yde støtte til miljøforanstaltninger.

I. INDLEDNING

1. Fællesskabet har ved Rådets forordning (EØF) nr. 1973/92 af 23. juli 1992 oprettet et finansielt instrument for miljøet (LIFE)¹⁾, som integrerer - og omstrukturerer - de fællesskabsprogrammer og -aktioner, som Rådet har vedtaget siden 1984. Sigtet med LIFE er at bidrage til udviklingen og gennemførelsen af Fællesskabets miljøpolitik og -retsforskrifter. Forordningen fastsætter, hvordan LIFE-interventionerne skal gennemføres i den første etape, som udløber den 31. december 1995. I henhold til forordningens artikel 14 skal Kommissionen senest den 31. december 1994 forelægge Europa-Parlamentet og Rådet en rapport med status over anvendelsen af forordningen og fremsætte forslag til de eventuelle tilpasninger, der skal foretages med henblik på aktionens videreførelse efter første etape.

I henhold til forordningens artikel 12, stk. 4, skal Kommissionen endvidere forelægge Europa-Parlamentet og Rådet en rapport om udviklingen i forbindelse med gennemførelsen af LIFE og navnlig i forbindelse med anvendelsen af bevillingerne.

Denne rapport er udarbejdet i overensstemmelse med forordningens artikel 12 og 14.

Formålet med rapporten er ikke at analysere LIFE's omkostningseffektivitet. Som følge af de mange forskellige områder, det begrænsede antal demonstrationsprojekter, hvortil der er ydet støtte på disse forskellige områder, og det begrænsede antal fuldførte projekter er det endnu ikke muligt at foretage en sådan analyse. Den vil blive forelagt ved afslutningen af anden fase af LIFE.

2. Der er flere grunde til at analysere de aktioner, der er gennemført inden for rammerne af de direktiver, der lå forud for LIFE-instrumentet:
 - Det viser tilknytningen mellem disse initiativer og LIFE-instrumentet, idet de førstnævnte i vid udstrækning har ligget til grund for fastlæggelsen af målsætningerne og gennemførelsesbestemmelserne for LIFE
 - Det giver vurderingen af resultaterne og konklusionerne heraf større vægt, fordi analysen dækker et længere tidsrum (1986-1993)
 - Herved opfyldes de forpligtelser, der følger af forordningerne vedrørende de enkelte instrumenter.

1) EFT nr. L 206 af 22.7.1992, s. 1.

3. Rapporten kommer ligeledes ind på visse aspekter ved forvaltningen af instrumentet, procedurerne for udvælgelse af forslag, kontrol med gennemførelsen af de udvalgte projekter, og i hvor høj grad målsætningerne med LIFE-instrumentet opfyldes. Formålet med denne kritiske gennemgang er først og fremmest at fremsætte forslag til, hvorledes LIFE-instrumentet i sin anden fase og måske også i den sidste del af sin første fase kan effektiviseres og bringes i bedre overensstemmelse med prioriteterne i det femte handlingsprogram på miljøområdet såvel som med medlemsstaternes forventninger.
4. Hensyntagen til miljøet i Fællesskabets andre politikker - forskning, socioøkonomisk udvikling og teknologisk udvikling - har i de seneste år udmøntet sig i, at en større del af fællesskabsbudgettet er blevet anvendt til miljøforanstaltninger.

Denne rapport opregner de vigtigste finansielle instrumenter på miljøområdet og beskriver kort de enkelte instrumenter. Herved suppleres og ajourføres de oplysninger, Kommissionen forelagde i 1990 i forbindelse med fremsættelsen af LIFE-forordningsforslaget for Rådet.

II. BAGGRUNDEN FOR OPRETTELSEN AF DE FINANSIELLE INSTRUMENTER FOR MILJØET OG DE TILHØRENDE GENNEMFØRELSESFORORDNINGER

1. Baggrund

Det var under forhandlingerne om 1982-budgettet, at Europa-Parlamentet for første gang opførte forpligtelsesbevillinger til finansiering af deskriptive analyser og pilotprojekter på miljøområdet.

Det disponible beløb for 1982 var 6,5 mio ECU, fordelt på fire områder:

- Støtte til udvikling af såkaldte renere teknologier, dvs. lidet eller ikke-forurenende og mindre ressourceforbrugende (1,5 mio. ECU)
- Beskyttelse af det naturlige miljø i visse følsomme områder af betydning for Fællesskabet (2,5 mio. ECU)
- Gennemførelse af Fællesskabets forskrifter om visse former for forurening (1 mio. ECU)
- Miljøforanstaltninger, der kan skabe nye arbejdspladser (1,5 mio. ECU).

Dette beløb blev ændret til 2,850 mio. ECU i 1983, hvor kun posten "renere teknologi" fik tildelt samme beløb, 1,5 mio. ECU, som i 1982. Denne aktion skal i realiteten betragtes som en forberedelse til Fællesskabets første initiativ på miljøområdet, vedtaget officielt af Rådet og reguleret gennem en ad hoc-forordning.

På gentagen anmodning af Parlamentet forelagde Kommissionen i januar 1983 Rådet forslag til retsgrundlaget for aktioner med sigte på finansiel støtte til to-prioriterede områder: renere teknologi og beskyttelse af visse følsomme områder af betydning for Fællesskabet.

2. ACE-forordningerne (EØF/1872/84 og EØF/2242/87)

2.1 Den første forordning om fællesskabsaktioner på miljøområdet (ACE) vedtages af Rådet den 28. juni 1984. Den dækker en periode på tre år fra den 4. juli 1984 til den 3. juli 1987, med et budget på 13 mio. ECU, hvoraf 50% er afsat til biotoper (forpligtelsesbevillinger på 13,450 mio. ECU, deraf 6.825 mio. ECU til biotoper).

Forordningen gav mulighed for finansiel støtte til følgende aktioner:

- a) Demonstrationsprojekter med sigte på udvikling af nye "renere" teknologier
- b) Demonstrationsprojekter med sigte på udarbejdelse af nye teknikker og metoder med henblik på måling og overvågning af det naturlige miljøes kvalitet
- c) Projekter, der bidrager til bevarelse eller genoprettelse af stærkt truede biotoper, som er hjemsted for arter, der er i fare, og som er af særlig betydning for Fællesskabet, i medfør af Rådets direktiv 79/409/EØF.

For de to første områder kunne fællesskabsstøtten ikke overstige 30% af projektomkostningerne, og støtten til beskyttelse af biotoper kunne andrage højst 50%.

Hvad angik projekter vedrørende renere teknologi, understregede forordningen betydningen af nyskabende demonstrationsprojekter og initiativer til bekæmpelse af stærkt miljøbelastende forurening.

Et rådgivende udvalg bistod Kommissionen med forvaltning af aktionen. Forordningen indeholdt endvidere bestemmelser om, at meningsforskelle med en medlemsstat skulle forelægges Rådet.

Bilag I til forordningen indeholdt en liste over de industrisektorer, hvortil der kunne ydes støtte til fordel for renere teknologi.

2.2 Med vedtagelsen af Rådets forordning (EØF) nr. 2242/87²⁾ forlænges ACE med fire år, indtil den 29. juli 1991. De vigtigste forskelle i forhold til den foregående forordning er følgende:

- a) Udvidelse med tre nye aktionsområder:
 - Demonstrationsprojekter, der tager sigte på udvikling af teknikker til genvinding fra og genanvendelse af affald, herunder spildevand
 - Demonstrationsprojekter, der tager sigte på udvikling af teknikker til afmærkning og genetablering af områder, der er kontamineret med farligt affald og/eller farlige stoffer
 - Projekter, der skal tilskynde til at bidrage til beskyttelse eller genetablering af jordbund, der er truet eller ødelagt af brande, erosionsprocesser og ørkendannelse.
- b) Der afsættes 24 mio. ECU for den fireårige periode. Det skal bemærkes, at dette beløb ikke længere fordeles mellem naturprojekter og andre projekter.

2) EFT nr. L 207 af 29.7.1987, s. 8.

- c) Fællesskabets deltagelse forhøjes fra 30% til 50% for projekter, der tager sigte på nye teknikker og målemetoder, og for projekter til beskyttelse af jordbund, der er truet af brande, erosion og ørkendannelse.
Maksimumssatsen for projekter vedrørende biotoper forhøjes fra 50% til 75% (dog kun undtagelsesvis).
- d) Bilaget med opregning af de prioriterede områder udgår.

3. MEDSPA-forordningen (EØF/563/91)

Med offentliggørelsen af en meddelelse om beskyttelse af miljøet i Middelhavsområdet³⁾ i 1984 valgte Kommissionen en anden fremgangsmåde end den sektororienterede ved i stedet at tage hensyn til visse særligt truede områders geografiske karakteristika.

Den foreslåede fremgangsmåde bestod i at udarbejde en strategi og en handlingsplan med henblik på at skabe gunstige betingelser for en harmonisk udvikling i Middelhavsområdets socioøkonomiske aktiviteter. Efter en treårig tænkepause opstillede Kommissionen en sammenhængende række foranstaltninger.

Den forberedende fase (1986-1988) skulle navnlig anvendes til

- at indkredse de prioriterede aktionsområder bedre
- at undersøge mulighederne for samarbejde mellem kyststaterne
- at afprøve effektiviteten af foranstaltninger til at bevidstgøre befolkningen om miljøproblemerne.

Budgetbevillingerne androg 900 000 ECU i 1986, 1 000 000 ECU i 1987 og 1 500 000 ECU i 1988.

Efter denne indledende periode forelagde Kommissionen i november 1988 Rådet en meddelelse om miljøbeskyttelse i Middelhavsområdet⁴⁾, der angav hovedlinjerne i den strategi og handlingsplan, som skulle gennemføres over en tiårig periode. Meddelelsen fulgtes et år senere op med et forordningsforslag med bestemmelser om budgetmidlerne og disses anvendelse.

Rådets holdning til dette initiativ udmøntes den 4. marts 1991 i vedtagelsen af forordning (EØF) nr. 563/91 om en fællesskabsaktion for miljøbeskyttelse i Middelhavsområdet (MEDSPA)⁵⁾.

3) Dok. KOM(84) 206 endelig udg.

4) Dok. KOM(88) 392 endelig udg.

5) EFT nr. L 63 af 9.3.1991, s. 1

Dette var første gang, at en aktion med miljøbeskyttelse som hovedformål gik ud over Fællesskabets grænser og omfattede hele Middelhavsområdet, herunder også områdets tredjelande. Det skal bemærkes, at også Den Iberiske Halvø syd for Tajo-floden blev regnet til dette område. MEDSPA-aktionen var fastsat til ti år, opdelt i to faser på fem år. Budgettet til de første to år androg 25 mio. ECU.

Ligesom for ACE-forordningens vedkommende kunne Fællesskabets støtte variere fra 30% til 50% alt efter projekttype (private investeringer bortset fra infrastrukturprojekter, og pilot- og demonstrationsprojekter). Der kunne dog ydes støtte på 100% til oplysningskampagner og opmærksomhedskampagner over for offentligheden samt til foranstaltninger iværksat på Kommissionens initiativ.

Et forvaltningsudvalg bistår Kommissionen med aktionens gennemførelse og træffer afgørelse ved afstemning. I konflikttilfælde træffer Rådet afgørelse med kvalificeret flertal.

I bilaget til forordningen opregnes de prioriterede foranstaltninger, hvortil der kan ydes støtte:

I Fællesskabet:

- Spildevand og fast affald fra små kystbyer
- Slam fra rensningsanlæg og giftigt og farligt affald
- Ballastvand
- Integreret forvaltning af biotoper
- Beskyttelse mod brande, ørkendannelse, kysterosion

I tredjelande i Middelhavsområdet:

- Oprettelse af administrative strukturer
- Udformning af politikker og handlingsprogrammer.

Det skal understreges, at der er en stærk lighed mellem disse prioriterede områder og de områder, der på Kommissionens initiativ er fastlagt som led i programmet for regionale miljøforanstaltninger (ENVIREG), hvilket er vidne om, at et af målene med MEDSPA var at supplere dette program.

4. NORSPA-forordningen (EØF/3908/91)

For at tage hensyn til alle Fællesskabets hav- og kystområder, herunder navnlig de særligt følsomme og truede områder, er der til supplerung af MEDSPA-initiativet for Middelhavsområdet udstedt en forordning om beskyttelse af Det Irske Hav, Nordsøen, Den Engelske Kanal, Østersøen og den nordøstlige del af Atlanterhavet samt Azorerne, Madeira og De Kanariske Øer.

NORSPA-forordningen blev vedtaget af Rådet i december 1991⁶⁾ og var i kraft fra den 31.12.1991 til den 23. juli 1992, hvor den blev ophævet og afløst af LIFE-forordningen.

Trods dette korte liv blev der i alt afsat 16 420 mio. ECU hertil, fordelt således:

- 2 mio. ECU i 1989 til den forberedende fase
- 5,5 mio. ECU i 1991, suppleret med 3.2 mio. ECU godkendt af Europa-Parlamentet til fordel for de nye delstater i det tidligere Østtyskland og 5,72 mio. ECU i budgetposten LIFE 1991.

NORSPA-forordningen byggede i vid udstrækning på MEDSPA-forordningen. De prioriterede foranstaltninger var dog ikke de samme:

- Nedbringelse af tilførslen af næringsstoffer og persistente, toksiske og bioakkumulerende stoffer
- Nedbringelse af dumpningen af kloakslam og kontaminerede klapmaterialer
- Fremskyndelse af anvendelsen af emissionsnormer for punktkilder for forurening.

Foranstaltninger af samme art som i MEDSPA-forordningen:

- Behandling af ballastvand
- Integreret forvaltning af biotoper
- Beskyttelse af havmiljøet
- Beskyttelse af jordarealer, der er truet af skovbrande og kysterosion
- Foranstaltninger til fordel for tredjelande.

5. ACNAT-forordningen (EØF/3907/91)

Da udløbsdatoen for ACE-forordningen nærmede sig og Fællesskabet stod på tærsklen til at udvide sine kompetenceområder inden for naturbevaring (gennem et direktivforslag om bevaring af naturtyper samt vilde dyr og planter), vedtog Rådet i december 1991 en særlig forordning om naturbevaring "ACNAT": Fællesskabsaktioner med henblik på naturbevaring (EFT L 370 af 31.12.1991).

6) EFT nr. L 370 af 31.12.1991, s. 28.

Takket være denne forordning kunne der ydes fællesskabsstøtte til foranstaltninger til beskyttelse af fugle og lokaliteter inden for rammerne af direktivet om vilde fugle og til foranstaltninger til bevaring af andre truede arter og levesteder - i lighed med det senere direktiv om naturtyper. ACNAT-forordningen blev imidlertid ophævet næsten umiddelbart efter, med vedtagelsen af en ny forordning, som integrerede alle miljøaspekterne, LIFE, der i øvrigt blev vedtaget næsten samtidig med direktivet om naturtyper, nemlig i maj 1992.

6. LIFE-forordningen (EØF/1973/92)

Behovet for at samordne Fællesskabets miljøforanstaltninger ved at samle bevillingerne i ét enkelt finansielt instrument blev på ny aktuelt i 1990, da man ønskede at effektivisere interventionerne og mindske de administrative omkostninger. Europa-Parlamentet besluttede at oprette en budgetpost i 1990-budgettet med titlen "Europæisk Miljøfond", uden tildeling af bevillinger.

Ideen med denne fond blev drøftet på Det Europæiske Råds møde i Dublin og i de forskellige fællesskabsinstitutioner.

Da ingen af de politiske beslutningstagere kunne nå til enighed om nogen af de foreslåede løsninger til finansiering af fonden, blev denne idé imidlertid opgivet.

Man skelnede dernæst mellem miljøforanstaltninger af strukturel art og forberedende foranstaltninger og demonstrationsforanstaltninger. De førstnævnte skulle henhøre under strukturfondene og senere Samhørighedsfonden og de sidstnævnte under ét enkelt instrument, som skulle integrere de forskellige eksisterende instrumenter til støtte for Fællesskabets miljøpolitik. LIFE-forordningen afløser således forordningerne ACE (udløbet), MEDSPA, NORSPA og ACNAT.

Forordningen om oprettelse af et finansielt instrument for miljøet (LIFE)⁷⁾ blev vedtaget den 21. maj 1992, med et budget anslået til 400 000 mio. ECU for perioden 1991-1995.

Medregnet de beløb, der i 1991 blev tildelt forordningerne forud for LIFE, ser fordelingen af budgetbeløbet som anført i følgende tabel:

7) EFT nr. L 206 af 22.7.1992, s. 1.

BUDGETGENNEMFØRELSEN - LIFE (1991-1995)

År	Driftsbevillinger		Administrations-udgifter	I alt		Til sammen	
	B4-320/B4-350	B7-810		FBF	Budget	FBF	Budget
	FBF	Budget		FBF	Budget	FBF	Budget
	1	2	4	4=1+3+4	5=2+3+4	6	7
1991		33.689	1.869		36.554		
1992		88.414	3.965		95.442		131.996
1993		65.303	1.167		69.970		201.966
1994		95.499	1.200		101.474		303.440
1995	89.500	95.000	1.300	96.550	102.050	399.990	405.490
I ALT		377.905	9.501		405.490		

III. ANVENDELSEN AF INSTRUMENTERNE

Fra 1987 til 1991 finansierede ACE-programmet 53 projekter til beskyttelse af biotoper og 55 projekter vedrørende renere teknologi. ACNAT ydede i 1992 støtte til 12 naturbeskyttelsesprojekter.

Fællesskabets støtte androg ca. 41 mio. ECU til en samlet investering på næsten 92 mio. ECU, dvs. en gennemsnitlig fællesskabsdeltagelse på 44,5%.

Fra 1986 til 1992 bidrog MEDSPA-programmet til 197 projekter med næsten 36 mio. ECU, svarende til en samlet investering på 103,6 mio. ECU og en gennemsnitlig fællesskabsdeltagelse på 35%.

Der er gennem NORSPA-programmet ydet støtte på 16 mio. ECU til 14 projekter, svarende til udgifter på i alt 40,65 mio. ECU.

Gennem LIFE blev der i de første to år (1992-1993) ydet støtte til 225 projekter, hvoraf 45 vedrørte naturbevaring.

Det samlede investeringsbeløb for disse projekter androg 406 mio. ECU, hvoraf 135,407 mio. ECU blev finansieret gennem LIFE.

Tabel 1-4 i bilag 1 viser fordelingen af Fællesskabets støtte pr. år og pr. prioriteret område, som specificeret i bilaget til LIFE-forordningen.

Tabel 5 og 6 i bilag 1 opregner støtten fra alle de analyserede instrumenter, fordelt på modtagerland.

IV. RESULTATERNE AF EVALUERINGEN

1. De hidtidige erfaringer

Der er ydet støtte til 597 projekter via programmerne ACE, MEDSPA, NORSPA, ACNAT og LIFE fra programmernes oprettelse og indtil 1993.

I denne rapport begrænses analysen til de projekter, der var fuldført eller opgivet pr. 31. marts 1994, dvs. i alt 258 projekter. Analysen er baseret på den vurdering, der er foretaget af Kommissionens tjenestegrene og de konsulenter, som bistår Kommissionen i projektforvaltningen, samt det skriftlige materiale, der er udsendt i forbindelse med gennemførelsen af de forskellige projekter, f.eks. slutrapporter, brochurer, papirer fra konferencer og symposier, presseoversigter osv.

For at få projektledernes meningstilkendegivelser om en række spørgsmål har Kommissionen endvidere tilsendt støttemodtagerne et spørgeskema om deres projekters forløb, vigtigste resultater og navnlig eventuelle multiplikatoreffekter og videreformidling af resultaterne af demonstrationsprojekterne.

Med den massive besvarelse (90%) af spørgeskemaet har Kommissionen fået bedre kendskab til vilkårene for projekternes gennemførelse, eventuelle vanskeligheder, projekternes indvirkning på miljøet og på beslutninger fra myndighedernes side samt deres skæbne efter afslutningen af kontraktforholdet med Kommissionen.

1.1 ACE-Renere teknologi (1989-1990)

Halvdelen af projekterne ACE 88 og 71,5% af projekterne ACE 89 har givet yderst tilfredsstillende resultater i teknologisk og økonomisk henseende.

Henholdsvis 23% og 9,5% har givet mindre overbevisende resultater, dvs. interessante teknologisk set, men med ringe udsigter for økonomisk gennemførlighed, mens henholdsvis 27% og 9,5% har givet ringe resultater.

De resterende 9,5% af ACE 89-projekterne er endnu ikke afsluttet.

Da ny teknologi er et yderst vanskeligt område, kan disse resultater betragtes som positive.

Den meget klare nedgang i antallet af dårlige resultater (fra 27 til 9,5%) fra det ene år til det andet viser, at i lyset af erfaringerne har visse mangler kunnet udbedres i lyset af erfaringerne. De dårlige resultater skyldes navnlig:

- Forslagsstilleren opgiver projektet, fordi vedkommende har vanskeligheder med at finde supplerende finansieringskilder og opnå de nødvendige tilladelser fra de lokale myndigheder eller som følge af andre tekniske vanskeligheder, f.eks. eksperters bortrejse

- Virksomhedens fallit
- I et enkelt tilfælde er et projekt stoppet af Kommissionen som følge af regnskabsmæssige uregelmæssigheder og kontrahentens modstand mod at lade sig underkaste kontrol.

Af de 24 ACE-projekter vedrørende renere teknologi, hvor spørgeskemaet er besvaret, har en tredjedel haft vanskeligheder i forbindelse med støtteansøgningen. De vigtigste årsager hertil tilskrives:

1. Vanskeligheder med at sikre sig supplerende finansiering
2. Mangel på oplysninger om programmet
3. For kort indsendelsesfrist

og i mindre grad:

4. Administrative forsinkelser i virksomheden
5. Administrative forsinkelser i Kommissionen.

Et relativt stort antal (40%) erklærer at have opnået fordele, som f.eks. økonomiske, sociale eller kommercielle fordele med skabelse af arbejdspladser, forbedring af arbejdsvilkårene og genvinding af råstoffer.

De resterende 60% anfører, at det endnu er for tidligt at gøre endelig status.

37% af projekterne er allerede blevet gentaget, enten i den samme industrisektor eller i andre sektorer.

For samtlige projekters vedkommende er der gennemført eller påtænkes der gennemført aktiviteter til publicering af resultaterne, for størstepartens vedkommende gennem publikationer i specialiserede tidsskrifter, efterfulgt af seminarer, workshops eller udstillinger - samt udgivelse af brochurer.

1.2 ACE-Biotoper (1985-1991) og ACNAT (1992)

For kun ét projekt var der vanskeligheder i den forberedende fase. Det drejede sig om administrative forsinkelser i forslagsstillersens organisation og vanskeligheder med at sikre medfinansiering.

Med hensyn til projekternes gennemførelsesfase er 64 projekter afsluttet, 5 gennemført delvis og 5 opgivet.

Årsagerne til opgivelse tilskrives i alle tilfældene problemer med at anskaffe grundstykker eller indgå langvarige lejekontrakter.

Af de 69 gennemførte projekter har 53 nået de fastsatte mål fuldt ud, 15 kun delvis og et slet ikke.

Med hensyn til beskyttelse af de pågældende lokaliteter - bortset fra 7 projekter, hvor denne indfaldsvinkel ikke er relevant (projekter vedrørende "databaser"), og 2 projekter vedrørende lokaliteter, som ikke var fredet på nogen måde kan følgende fremføres - vedrørende de resterende 60 projekter: 24 lokaliteter var fredet i henhold til en international konvention:

Efter projektets afslutning blev 6 andre lokaliteter føjet til denne liste, heraf 3 endnu på forslagsstadiet. 24 var klassificeret som områder af fællesskabsbetydning. Efter projektets afslutning omfattede listen yderligere 25 lokaliteter og for en lokalitet var sagsbehandlingen endnu ikke afsluttet. 25 lokaliteter var beskyttet på nationalt plan; denne liste suppleres med 13 yderligere lokaliteter og 2, for hvilke behandlingen endnu ikke er afsluttet. 13 lokaliteter var endelig beskyttet på regionalt plan, og efter projektet suppleres denne liste med 9 yderligere lokaliteter og 2 for hvem sagsbehandlingen endnu ikke er afsluttet.

Denne lange liste viser, i hvor høj grad en fællesskabsintervention kan igangsætte eller fremskynde den politiske beslutningsproces med hensyn til officiel fredning af levesteder.

Ud over de gunstige konsekvenser for miljøet har projekterne i 23 tilfælde styrket de ikke-statslige organisationers rolle som partnere i projektforvaltningen. I 13 tilfælde har projekterne givet lokalbefolkningen en alternativ eller supplerende indtægtskilde (f.eks. skabelse af arbejdspladser inden for naturgenopretning og handel, naturførere, tilsynspersonale osv.).

I denne forbindelse er det interessant at bemærke, at 55 af de 69 analyserede projekter har resulteret i skabelse af arbejdspladser, heraf 195 fuldtidsstillinger, 66 deltidsstillinger, 52 midlertidige stillinger (herunder 4 handicappede) og 67 sæsonbestemte stillinger.

Med 68 ACE-projekter og et ACNAT-projekt er der i alt skabt 380 arbejdspladser. Heri indgår ikke de talrige jobs, der oprettes under projekternes gennemførelse: 703 jobs i forbindelse med 66 projekter.

1.3 MEDSPA (1986-1991)

Indtil nu er 130 ud af 197 MEDSPA-projekter afsluttet.

14 projekter (7%) er opgivet og har ikke givet resultater, 3 er gennemført delvis med utilfredsstillende resultater.

Grundene til, at 14 af projekterne blev afbrudt, var følgende:

- Svigagtig konkurs (1 tilfælde)
- Tekniske vanskeligheder og ændringer i programmet som følge af naturkatastrofer (1 tilfælde)
- Regeringsændring efter lokalvalg og manglende interesse hos de nye myndigheder (3 tilfælde)
- Manglende medfinansiering, fordi kapitalindskyderne trækker sig tilbage (3 tilfælde)
- Tekniske vanskeligheder i forbindelse med metoden (4 tilfælde)
- En af de to partnere i et projekt trækker sig tilbage (2 tilfælde).

Grundene til kun delvis gode resultater kan i ét tilfælde tilskrives, at konsulenten under projekt gennemførelsen forsøger at styre projektet i en anden retning end oprindelig fastsat; i et andet tilfælde skal årsagen søges i problemer med konsulenternes sikkerhed som følge af den politiske situation i modtagerlandet. I et tredje tilfælde blev projektet afbrudt som følge af tekniske vanskeligheder.

20% af støttemodtagerne havde vanskeligheder i den forberedende fase, af følgende årsager (i faldende orden):

- Administrative forsinkelser i deres organisation (30%)
- En for langvarig beslutningsprocedure i Kommissionen (30%)
- For kort indgivelsesfrist (20%)
- Vanskeligheder med at sikre medfinansiering (20%).

Da MEDSPA dækker mange forskellige områder, er det vanskeligt at gennemgå de positive resultater af de forskellige projekter i detaljer. Der er tale om teknologisk succes (29 tilfælde), sociale fordele (22 tilfælde), kommerciel succes (7 tilfælde) og gentagelse af projektresultaterne (22 tilfælde).

50 projekter har bidraget til udvikling af miljøpolitikken, 31 til fremme af bæredygtig udvikling, 39 til styrkelse af samarbejdet mellem medlemsstater og 34 til styrkelse af samarbejdet med tredjelande.

Hvad angår de tekniske bistandsprojekter til fordel for tredjelande i Middelhavsområdet, skal det understreges, at myndighederne i disse lande har givet udtryk for tilfredshed og kun haft ros tilovers for den måde, samarbejdet med Kommissionen er forløbet på.

1.4 NORSPA (1989-1991/92)

NORSPA-programmet har ydet støtte til i alt 38 projekter, hvoraf 17 er afsluttet. Ingen projekter er opgivet på halvvejen.

For 4 projekter har der været vanskeligheder i forbindelse med anmodning om finansiering. Årsagerne hertil angives at være: Manglende oplysninger om programmet, administrative forsinkelser i modtagernes administration, for langvarig beslutningsprocedure i Kommissionen, vanskeligheder med at sikre medfinansiering.

Kun ét projekt ud af de 14 har ikke fuldt ud nået de mål, der var fastsat i forslaget.

10 projekter har bidraget til udvikling af miljøpolitikken, 6 har udviklet miljøpolitiske værktøjer, og 7 har resulteret i nyskabende teknologi.

3 projekter har resulteret i sociale og økonomiske fordele og for 7 projekters vedkommende er de teknologiske resultater blev gentaget af andre. For 9 projekters vedkommende er projektresultaterne blevet publiceret på forskellig måde.

10 projekter har resulteret i en styrkelse af samarbejdet mellem medlemsstater og 9 projekter samarbejdet med tredjelande.

1.5 LIFE (1992)

Af de 182 projekter, som har modtaget LIFE-støtte i 1992, er kun 4 afsluttet; 2 blev opgivet efter udvælgelsen, fordi det viste sig umuligt at realisere dem efter de oprindelige retningslinjer.

Som følge af det begrænsede antal afsluttede projekter er det ikke muligt at foretage en analyse på grundlag af repræsentative oplysninger. Det kan imidlertid konstateres, at erfaringerne med de forskellige initiativer forud for LIFE generelt er blevet bekræftet i forbindelse med den indledende fase af LIFE-instrumentet.

2. Igangværende aktiviteter: LIFE (1993-1994)

En gennemgang af de projekter, der er forelagt under LIFE i regnskabsåret 1993 og 1994, giver interessante oplysninger om forslagernes fordeling på de forskellige prioriterede områder og om antallet af udvalgte projekter i forhold til det samlede antal indgivne forslag.

Som det fremgår af tallene i tabel 7 i bilag I, har forslagsstillerne vist størst interesse for udvikling af teknologi til bortskaffelse af affald og udvikling af modeller for integrering af miljøet i fysisk planlægning samt i socioøkonomiske aktiviteter.

Som de næste i rækken kommer ansøgninger vedrørende beskyttelse af levesteder og udvikling af nyere og renere teknologi.

Bortset aktionerne uden for Fællesskabets område, overskrider ansøgningerne vedrørende de andre prioriterede områder ikke 10%. Dette viser klart, hvor behovene gør sig mest gældende i medlemsstaterne.

Andelen af finansierede forslag i forhold til antallet af indgivne forslag varierer i 1994 mellem 10 og 20%. Der er hermed tale om en klar forbedring i forhold til 1993, hvor kun 4 kategorier lå inden for denne procentdel. Dette skyldes en bedre forberedelse og præsentation af forslagene, utvivlsomt takket være bedre oplysninger fra Kommissionens side om formålene med og procedurerne for LIFE.

3. Status

Gennemgangen af de finansierede projekter viser, at et betydeligt antal aktioner som helhed har givet positive og nyttige resultater. Nogle af projekterne har endog haft teknologisk og kommerciel succes, skabt arbejdspladser eller haft indflydelse på beslutningsprocesser med en mærkbar forbedring af miljøkvaliteten eller miljøbeskyttelsen til følge.

Bevillingerne til instrumenterne forud for LIFE blev først og fremmest brugt til enkeltprojekter på forskellige områder, mens der med LIFE-interventionerne er lagt større vægt på en sektormæssig indfaldsvinkel, navnlig med hensyn til ny teknologi. I denne forbindelse er de erfaringer, der blev indhentet med ACE og MEDSPA, blevet suppleret, bl.a. på følgende industriområder: farverier, papirmøller, beklædningsindustri, overfladebehandling og levnedsmiddelindustri.

Med hensyn til garverisektoren er LIFE-interventionerne således blevet gennemført i samarbejde med de berørte erhvervs sammenslutninger som middel til at indkredse de alvorligste og mest presserende forureningsproblemer.

I denne sektor har LIFE givet støtte til ca. 10 demonstrationsprojekter for udvikling af renere teknologi i de mest kritiske faser i produktionsprocessen. Den nye teknologi, der er under udvikling, ser ifølge de hidtidige oplysninger ud til at give uhyre lovende resultater med hensyn til genvinding af chrom og chlorider, mindsket anvendelse af sulfider og opløsningsmidler samt spildevandsbehandling.

Det vurderes derfor, at problemet med spildevandsbehandling i denne sektor vil være nærmere sin løsning som følge af de præventive teknologier, der er udviklet takket være LIFE.

Endvidere har LIFE fra første færd ligget i tråd med det femte handlingsprogram på miljøområdet. Dette viser sig ved det betydelige antal projekter, der tager sigte på integrering af miljøet i de socioøkonomiske aktiviteter (udvikling i landdistrikter, turisme, transport, byudvikling og forvaltning af vandløb).

Projektledernes bemærkninger i slutningen af spørgeskemaet vidner om interessen for initiativer af den type, som er blevet analyseret i denne rapport.

De bekræfter, at Fællesskabets interventioner i det væsentlige har tjent til at påvirke de lokale og nationale myndigheder, til at fremme og anspore og til at erkende de udvalgte projekters kvalitet.

V. FORVALTNING AF INSTRUMENTERNE

I dette kapitel gennemgås de midler, Kommissionen har til at forvalte LIFE, forvaltningen af instrumenterne forud for LIFE, vanskelighederne i forbindelse med den daglige administration, de forbedringer, der allerede er gjort i tidens løb, samt mulighederne for forbedringer i fremtiden.

Der gøres navnlig opmærksom på en række problemer i forbindelse med de projekter, der vedrører beskyttelse af levesteder, procedurerne for indgivelse og udvælgelse af projekter, forvaltningen heraf og nødvendige ledsageforanstaltninger.

1. Habitat-projekterne

Som tidligere anført er sigtet med LIFE-forordningen først og fremmest at yde finansiel støtte til demonstrationsaktioner, tilskyndelsesaktioner og aktioner i form af faglig bistand. Det beskedne budget, som er afsat til LIFE, giver i øvrigt kun mening, hvis det bruges til aktiviteter af eksemplarisk værdi, som siden hen kan gentages i større målestok med støtte fra andre finansielle instrumenter.

Endvidere kan der gennem LIFE-forordningen ydes støtte til foranstaltninger til opretholdelse eller genoprettelse af prioriterede naturtyper og arter. Dette udmønter sig i de fleste tilfælde i hasteinterventioner (der kan gå så vidt som til anskaffelse af grundarealer) i programmer for bevaring og retablering af prioriterede arter og udarbejdelse af opgørelser og indsamling af data.

På dette område har ansøgerne ikke taget tilstrækkelig hensyn til sondringen mellem aktioner af strukturel art og de forberedende og demonstrationsorienterede foranstaltninger. De pågældende medlemsstater har således ikke i tilstrækkelig grad udnyttet de muligheder, som blev skabt ved fornyelsen af strukturfondenes interventioner og oprettelsen af Samhørighedsfonden.

Det beskedne budget kan kun i ringe grad opfylde de enorme behov for denne type aktiviteter i EU.

LIFE-instrumentets troværdighed og effektivitet kan kun bevares, hvis støtten, også på området naturbeskyttelse, begrænses til pilot- og demonstrationsprojekter.

I henhold til LIFE-forordningen skal både LIFE-forordningens forvaltningsudvalg og det udvalg, der er nedsat ved Habitat-direktivet (92/43/EØF), deltage i behandlingen af levestedsprojekter. At to udvalg således deltager i forvaltningen af samme budget eller samme budgettranche, har skabt problemer i forbindelse med anvendelsen af bevillingerne og udvælgelse af projekterne.

Eller den nuværende procedure afgøres naturprojekterne ved to afstemninger, nemlig først i Habitat-udvalget og dernæst i LIFE-udvalget.

Den manglende klare afgrænsning i LIFE-forordningen mellem de to udvalgs opgaver og kompetenceområder har ikke lettet arbejdsgangen.

Det er derfor af største nødvendighed, at forvaltningen af LIFE rationaliseres, ved at beslutningsprocessen forenkles og anvendelsen af de disponible bevillinger gøres mere gennemsigtige.

2. Procedurerne

2.1 Procedurerne for indkaldelse af projektforslag

I henhold til forordningerne ACE-Renere Teknologi, MEDSPA og NORSPA har Kommissionen årligt offentliggjort indkaldelser af forslag i De Europæiske Fællesskabers Tidende.

Også i henhold til LIFE-forordningen er der mulighed for at offentliggøre indkaldelser af interessetilkendegivelser i De Europæiske Fællesskabers Tidende, omend udelukkende for aktioner af særlig interesse for Fællesskabet.

Denne mulighed er indtil nu blevet udnyttet for projekter til udvikling af ny og renere teknologi.

I alle de andre tilfælde påhviler det medlemsstaternes myndigheder at indsamle og tilsende Kommissionen projektforslagene, eller myndighederne i tredjelandene, når det drejer sig om foranstaltninger i disse lande.

Man har i årenes løb kunnet konstatere en væsentlig stigning i antallet af støtteansøgninger, uden at bevillingerne er steget tilsvarende.

Kommissionen har således i anden fase af ACE modtaget fire gange så mange forslag vedrørende renere teknologi end første fase. I 1988 modtog Kommissionen 101 ansøgninger svarende til et samlet investeringsbeløb på 328 mio. ECU, mens det disponible budget kun var på 5 mio. ECU. Det følgende år modtog Kommissionen 116 ansøgninger til et samlet beløb af 391 mio. ECU, med et budgetbeløb på lidt over 5 mio. ECU.

For MEDSPA er udviklingen lige så slående: I lanceringsfasen blev der kun indgivet nogle få dusin projekter, mens Kommissionen efter den første indkaldelse af interessetilkendegivelser modtog 214 projekter, med et budget på 5 mio. ECU. I 1990 indsendtes 250 projekter (budget på 8 mio. ECU) og i 1991 338 projekter med et budget på 23 mio. ECU.

Under NORSPA modtog Kommissionen i det første år (1989) 29 projekter (budget 2 mio. ECU), og det følgende regnskabsår (1991-1992) 120 projekter, med et budget på 14,4 mio. ECU.

Selv om Kommissionen som følge af det begrænsede budget og den særlige projekttype forsætligt havde valgt ikke at annoncere fællesskabsstøtte til ACE-Biotoper, overskred medlemsstaternes finansieringsansøgning langt de disponible bevillinger. Fra 1984 til 1991 fik Kommissionen forelagt 275 støtteansøgninger svarende til i alt 106 mio. ECU, mens bevillingerne ikke oversteg 30 mio. ECU.

Også LIFE lider under for stor succes. Da det er det eneste fællesskabsinstrument, der udelukkende tager sigte på beskyttelse og forbedring af miljøet, og som samtidig er åbent for alle fysiske og juridiske personer på hele Unionens område, tiltrækker det mange ansøgere: 1 713 i 1993, og 1 587 i 1994.

Dette medfører, at et meget stort antal ansøgninger skal gennemgås og bedømmes, uden at dette står i rimeligt forhold de disponible budgetmidler.

For at lette dette store arbejde for såvel Kommissionen som medlemsstaternes administrationer kan følgende løsninger overvejes:

- a) begrænse de prioriterede områder og satse på problemer, som tydeligvis bør løses på EU-plan
- b) planlægge LIFE-interventionerne på grundlag af forudgående drøftelser med medlemsstaterne eller relevante tredjelande, så der kan opstilles en plan for flerårige aktioner af fællesskabsbetydning
- c) forhindre, at der indsendes ikke-støtteberettigede projektforslag, og generelt forbedre forslagernes kvalitet.

På trods af Kommissionens oplysningsindsats er en betydelig procentdel af de forslag, den modtager årligt, ikke støtteberettigede i henhold til LIFE-instrumentet, enten fordi de berører andre emner eller af andre årsager. Dette skyldes bl.a. vanskeligheder ved at forstå, hvad der menes med et demonstrationsprojekt, og utilstrækkeligt kendskab til andre fællesskabsfonde, som i større grad er rettet mod infrastrukturinvesteringer.

Ved udgivelsen af en informationsbrochure, der ajourføres og forbedres regelmæssigt, er dette problem mindsket betydeligt.

Det er vigtigt, at medlemsstaterne inddrages i formidlingen af disse oplysninger.

2.2 Udvalgelsesproceduren

Der er sket vigtige fremskridt på dette område. Efter en nødvendig indkøringsperiode er samarbejdet mellem Kommissionens tjenestegrene og LIFE-forvaltningsudvalget, som skal afgive udtalelse om Kommissionens forslag, blevet meget bedre.

1994 har været et pilotår i flere henseender. Man har på den ene side gennemprøvet en ny metode til udvælgelse af projekter, bortset fra Habitat-projekter, udelukkende baseret på forslagernes kvalitet; på den anden side har Kommissionen foretaget udvælgelsen i samarbejde med en gruppe uafhængige eksperter, som er foreslået af medlemsstaterne og udpeget af Kommissionen på grundlag af deres tekniske og videnskabelige kompetence på de forskellige prioriterede områder under LIFE 1994.

Denne fremgangsmåde skal forbedres på en række punkter, navnlig med hensyn til adgangen til oplysninger om de enkelte forslag, men synes i øvrigt at svare til forventningerne. Dette forsøg bør derfor fortsættes i fremtiden. For at sikre eksperternes uafhængighed må der imidlertid afsættes midler til at aflønne deres præstationer og dække deres deltagelsesomkostninger.

3. Forvaltning af de udvalgte projekter

Kapitel 4 indeholdt en analyse af årsagerne til, at nogle projekter mislykkes helt eller delvis eller endog opgives, selv om de har modtaget finansiel støtte fra EU.

Det bør undersøges, om årsagerne hertil kan afhjælpes og visse skadelige konsekvenser undgås.

Årsag: Vanskelighed med at indhente supplerende finansiering:

For at undgå frafald efter Kommissionens tilsagn om støtte har denne for nylig indført en regel om, at støttemodtageren skal afgive bindende tilsagn om at tilvejebringe det nødvendige supplerende beløb ud over fællesskabsstøtten. Dette giver i det mindste mulighed for, at de beløb, der frigøres på denne måde, kan anvendes på andre projekter, inden bevillingerne annulleres ved udgangen af regnskabsåret.

Årsag: Virksomhedens konkurs:

Også i dette tilfælde er der naturligvis risiko for, at projektet ikke gennemføres. For at sikre, at Kommissionen kan få de udbetalte beløb tilbage, skal støttemodtageren imidlertid forelægge en bankgaranti.

Det skal understreges, at små virksomheder og små ikke-statslige organisationer kan have problemer med at fremskaffe en sådan bankgaranti.

En række andre årsager, som har gjort sig gældende gennem tiden, har endnu ikke kunnet løses tilfredsstillende. Det drejer sig bl.a. om ændringer i projekterne som følge af politiske omvæltninger i de lokale eller regionale administrationer, som ikke ønsker at overtage de forpligtelser, de afgående myndigheder har indgået.

Et andet eksempel er de projekter, der må afbrydes som følge af tekniske vanskeligheder. I dette tilfælde er risikoen imidlertid uundgåelig, da det drejer sig om finansiering af pilotprojekter med høj nyhedsværdi.

Uanset årsagen til vanskelighederne med at gennemføre et projekt er et af midlerne til at undgå uønskede situationer at overvåge arbejdets udførelse nøje.

De anførte eksempler viser, at der er behov for løbende kontrol med projekternes gennemførelse. På denne måde kan man undgå visse frafald, hjælpe med at overvinde hindringer og undgå initiativer, der ikke er i overensstemmelse med Kommissionens kontraktbestemmelser eller procedurer.

Da Kommissionen har for fåtalligt personale til at forvalte LIFE-kontrakterne, og da antallet af kontrakter er stigende, har Kommissionen behov for ekstern bistand.

I de tilfælde, hvor denne bistand er ydet af konsulenter, har man kunnet konstatere en klar forbedring i resultaterne.

Denne praksis bør derfor anvendes på alle de igangværende projekter.

4. Ledsageforanstaltninger

Målet med et program til finansiering af demonstrationsaktioner er, at de lovende resultater heraf videreformidles i størst mulig udstrækning.

Der kan hermed blive tale om en "snebold"-effekt; der til fulde retfærdiggør en indsats på EU-plan.

For de projekter, som kan gentages, bør der derfor forudses en vidtgående videreformidling af resultaterne gennem:

- Afholdelse af debatmøder for professionelle på området, som bl.a. kan vurdere og analysere markedet
- Frembringelse af informations- og promotionsmateriale i form af newsletters, beskrivelser af velgennemførte forsøg, artikler i den specialiserede presse, brochurer, databaser osv.
- Deltagelse i målrettede arrangementer; deltagelse i udstillinger har således, med Det Europæiske Miljøår, vist sig at være et effektivt middel til at formidle oplysninger.

LIFE-aktionen må imidlertid ikke kun henvende sig til specialister. Den bør kendes af alle, der har interesse for resultaterne af de LIFE-støttede foranstaltninger. Der bør derfor fremstilles informationsmateriale, som kan uddeles ved arrangementer, hvor såvel professionelle og myndigheder som et bredere publikum deltager.

Den database, Kommissionen har oprettet, omfatter alle de projekter, som siden 1985 har modtaget støtte gennem de her analyserede finansielle instrumenter. Denne database - som bør holdes løbende ajour - er et nødvendigt grundlag for fremstilling af informationsmateriale.

VI. LIFE-INSTRUMENTET I FORHOLD TIL FÆLLESSKABETS ANDRE INSTRUMENTER FOR MILJØET

1. Støtte til fordel for miljøet fra andre finansielle instrumenter

Der ydes støtte til miljøaktioner gennem en lang række finansielle instrumenter. Der skal her skelnes mellem specifikt miljøorienterede instrumenter og dem, som kan have betydning for miljøet uden at have miljøbeskyttelse som deres primære sigte, som f.eks. kan være socioøkonomisk udvikling, forskning eller teknologisk udvikling.

I bilag II gennemgås kort indholdet af hvert af disse instrumenter, deres målsætninger, muligheder for at yde støtte til fordel for miljøet, deltagelseskriterier og budgetrammer.

Denne analyse har i øvrigt vist, at disse instrumenter eller grupper af instrumenter hver har et helt specifikt formål:

- Strukturfondene og låneinstrumenterne er i det væsentlige rettet mod produktive investeringer og ledsage- og forberedelsesforanstaltninger i tilknytning hertil samt mod den nødvendige uddannelse til gennemførelse af disse investeringer. Ved valget af disse investeringer tages der hensyn til interventioner, der tager sigte på at undgå miljøskader. I nogle tilfælde vedrører disse investeringer specifikt miljøbeskyttelsesinfrastrukturer, men selv i dette tilfælde er hovedsigtet fortsat socioøkonomisk udvikling, at skabe beskæftigelse, at indhente teknologisk efterslæb osv.
- Forskningsprogrammerne tager sigte på at bevare EU-forskningens konkurrenceevne over for forskningen i den øvrige verden, herunder navnlig USA og Japan. De fremmer derfor samarbejde mellem laboratorier og forskningscentre i EU. F&U-aktiviteterne omfatter direkte forskning og forskning med omkostningsdeling på miljøområdet. Målet er at skabe det videnskabelige grundlag for det femte handlingsprogram og muliggøre en bæredygtig udvikling. Forskningsaktiviteterne er nu udvidet til også at omfatte den prækompetitive fase.
- Programmerne for teknologisk udvikling er rettet mod mere specifikke områder, f.eks. energi, transport, turisme mv. Den nye teknologi, der er udviklet på disse områder, gavner i høj grad miljøet, omend på indirekte og sekundær måde.
- Med hensyn til tredjelandene yder de miljøorienterede instrumenter, der er rettet mod disse lande, først og fremmest økonomisk støtte til undersøgelser, uddannelse af specialister og teknikere, pilotprojekter og infrastrukturprojekter.

Et andet aspekt, som denne analyse viser, er den øgede forståelse af, hvor vigtigt det er at integrere miljøet i udviklingspolitikken. Denne holdning har udmøntet sig i en mærkbar forhøjelse af budgetmidlerne til direkte eller indirekte miljøgunstige initiativer.

Tallene i tabel 8 og 9 i bilag I bekræfter denne tendens for så vidt angår de vigtigste af Fællesskabets finansielle instrumenter, der yder støtte på miljøområdet, enten gennem tilskud eller i form af lån.

2. LIFE's specificitet

På trods af de meget betydelige interventioner fra strukturfondene og Samhørighedsfonden er LIFE det eneste fællesskabsinstrument, der udelukkende yder støtte til miljøbeskyttelse. LIFE er det eneste instrument, som kan yde støtte til miljøbeskyttelse på hele EU's område såvel som i de tilgrænsende regioner.

LIFE er det eneste instrument, der specifikt tager sigte på gennemførelse af Fællesskabets femte handlingsprogram på miljøområdet.

På forskningsområdet spiller LIFE en vigtig rolle ved at udnytte de mest lovende resultater fra forskellige fællesskabsprogrammer og ved at fremme den konkrete anvendelse heraf gennem demonstrations- og tilskyndelsesaktioner.

I forhold til de instrumenter, der først og fremmest tager sigte på infrastrukturinvesteringer, er det særlige træk ved LIFE, at det tager sigte på at afprøve og validere de bedste og mest effektive teknikker, metoder og knowhow og give plads til beskyttelse af prioriterede naturområder gennem øget miljøbeskyttelse. Det er så op til de andre finansielle instrumenter at gentage de indhentede resultater i større målestok.

VII. KONKLUSIONER OG HENSTILLINGER

Generelt skal der ved konsolideringen af LIFE tages hensyn til, at strukturfondene såvel som de fleste andre af EU's finansielle instrumenter - som har langt flere budgetmidler end LIFE - yder betydelig støtte på miljøområdet. LIFE's specificitet bør derfor præciseres. Anvendelsesområdet for LIFE skal endvidere fastlægges på en sådan måde, at de foranstaltninger, der iværksættes på fællesskabsplan, tilføjes en merværdi.

Med hensyn til LIFE's specificitet er dette det eneste af Fællesskabets miljøpolitiske instrumenter, som kan sættes ind i hele EU og i de tilgrænsende regioner (Middelhavsområdet og Østersøområdet). Dette udstrakte anvendelsesområde er et vigtigt aktiv, navnlig fordi mange miljøproblemer er af grænseoverskridende eller global art.

Hvad angår foranstaltningernes merværdi, kan en aktion, der samordnes på fællesskabsplan, indebære en række fordele:

- Den fremmer dialogen og samarbejdet mellem de forskellige administrative niveauer med kompetence på miljøområdet (på fællesskabsplan og på nationalt, regionalt og lokalt plan) såvel som mellem administrationerne i de forskellige lande. Dette samarbejde er en af betingelserne for at kunne forbedre miljøpolitikken gennemslagskraft.
- Med en sådan samordning er det muligt at udnytte komplementære aspekter, undgå overlapninger, indkredse prioriterede opgaver og dermed udnytte de administrative og budgetmæssige ressourcer bedre.
- Den giver mulighed for at samle og ekstrapolere de indhentede erfaringer og dermed forhøje udbyttet af investeringerne. Dette aspekt er af stor betydning, da de praktiske erfaringer på miljøområdet endnu er begrænsede og man derfor ofte må gribe til nye løsninger.

Med analysen af LIFE og de foregående finansielle instrumenter (ACE, MEDSPA, NORSPA og ACNAT) har man endvidere kunnet indkredse en række problemer, som har stået i vejen for en optimal gennemførelse.

For det første bør interventionerne gøres mere effektive og synlige, ved at budgetmidlerne koncentrerer om et begrænset antal prioriterede opgaver. Erfaringen tilsiger, at følgende områder bør privilegeres:

- **Foranstaltninger til beskyttelse af naturen og levesteder.** Denne aktion skal opfylde komplementære behov: dels et behov for samordning, forberedelse og støtte, i lighed med det behov, der er konstateret på de andre miljøpolitiske områder. I nærværende tilfælde er behovet dog mindre akut, fordi medlemsstaterne allerede har iværksat en række foranstaltninger. Dels behovet for en indsats af strukturel art til bevaring af de truede områder. Med hensyn til det sidstnævnte behov vil Kommissionen, når den har fået kendskab til omfanget og beliggenheden af de levesteder og særligt beskyttede områder, medlemsstaterne skal meddele den inden den 1. juni 1995, være i stand til at påvise de faktiske behov og finansieringsmuligheder, bl.a. ved en mere systematisk anvendelse af de eksisterende fællesskabsfonde og finansieringsinstrumenter. I mellemtiden skal LIFE med sit begrænsede budget yde støtte til de interventioner, der er mest påtrængende for gennemførelsen af direktiv 92/43/EØF og navnlig det europæiske net Natura 2000.

- **Forberedende aktioner og støtteaktioner til fremme af gennemførelsen af EU-retten.** Sigtet med disse aktioner er at skabe en operationel forbindelse mellem Fællesskabets miljøpolitik og de nødvendige investeringer til at virkeliggøre målene med denne politik. Disse aktioner kan herved øge effektiviteten af Fællesskabets og medlemsstaternes fonde og finansielle instrumenter. Denne type aktioner vil endvidere fremme dialogen og samarbejdet mellem de forskellige miljøansvarlige i samme land og på tværs af landegrænserne. I denne ånd og i betragtning af resultaterne af Det Europæiske Råds møde i Essen, bør man med denne type aktioner ligeledes kunne afprøve mulighederne for den fremgangsmåde baseret på "net", som for tiden anvendes på transport-, energi- og telekommunikationsområdet, naturligvis under hensyntagen til miljøområdets særlige aspekter. Det drejer sig navnlig om at fremme samordningen inden for planlægning og gennemførelse af infrastrukturinvesteringer på grænseoverskridende områder som f.eks. industriaffald, spildevandsbehandling, retablering af forurenede arealer, forvaltning af kystområder osv. I denne forbindelse kan der ligeledes tænkes gennemført pilotaktioner, som skal afprøve muligheden for, gennem rentegodtgørelser, at fremme deltagelsen fra låneinstrumenter og privatkapital i miljøorienterede investeringer af betydning for Fællesskabet. Denne mulighed indgår i øvrigt allerede i den nuværende forordning.

- **Aktioner med sigte på øget integrering af miljøhensynene i industriaktiviteter.** Den første fase af LIFE har vist erhvervskredsens store interesse for denne type LIFE-interventioner. Indsatsen på dette område bør derfor fortsættes og om muligt udbygges for at fremme anvendelsen af de nye teknologier og afprøve deres økonomiske levedygtighed. Denne aktion skal navnlig tage sigte på at udnytte resultaterne af FTU-rammeprogrammet, navnlig særprogrammet for miljø. Den finansielle støtte fra LIFE bør først og fremmest gå til små og mellemstore virksomheder og i givet fald fremme indgåelsen af frivillige aftaler og branchekontrakter med brancheorganisationer, der repræsenterer en given produktionssektor.

- **Aktioner, der tager sigte på at hjælpe lokalmyndighederne med at integrere miljøhensynene i aktiviteter af stor betydning for arealanvendelsen**
- **Aktioner til fordel for tredjelandene i Middelhavsområdet og Østersøområdet samt landene i Central- og Østeuropa, med sigte på at indkredse løsninger på grænseoverskridende eller globale problemer af fælles betydning.**

Med de foreslåede ændringer bør det ligeledes være muligt at løse en række administrative problemer, som har vist sig i indkøringsperioden for LIFE. Det drejer sig hovedsagelig om følgende problemer:

- to udvalg skal tage stilling til bevillingernes fordeling
- der skal fastsættes udvælgelseskriterier, som begrænser anvendelsesområdet og bevirker, at der ikke indgives projekter af liden interesse for Fællesskabet
- den nuværende forordning giver ikke mulighed for, at en del af de disponible budgetmidler anvendes til effektiv kontrol med gennemførelsen af de finansierede foranstaltninger og videreformidling af resultaterne heraf.

For at eliminere de problemer, der skyldes, at både Habitat-udvalget og LIFE-udvalget deltager i beslutningsprocessen vedrørende naturprojekterne, kan der tænkes to alternative løsninger: Enten kan beslutningsprocessen samles i LIFE-udvalget alene, eller beslutningsprocessen vedrørende naturprojekterne, som udelukkende henhører under Habitat-udvalget, kan adskilles fuldstændigt fra beslutningsprocessen vedrørende LIFE-forordningens andre aktivitetsområder. Europa-Parlamentet har ved sin beslutning om at fordele LIFE-midlerne på to særskilte budgetposter i 1995-budgettet implicit tilkendegivet sin præference for den sidstnævnte løsning.

I den oprindelige LIFE-forordning er der fastsat meget vide kriterier for valget af projekter, idet det overlades Forvaltningsudvalget at fastsætte yderligere kriterier. Disse kriterier blev fastsat i 1992, hvorfor projekterne fra og med 1994 har kunnet udvælges efter deres kvalitet. Der er imidlertid opstået uenighed mellem Forvaltningsudvalgets delegerationer om, hvor strenge kriterierne skal være. Disse kriterier bør fastsættes i den nye forordning, så der kan sikres større åbenhed i projektudvælgelsen.

Erfaringerne har vist, at de nationale myndigheder ønsker at udvikle tekniske bistandsprojekter i fællesskab. Den nye forordning bør derfor give mulighed for denne interventionstype, som hidtil var forbeholdt foranstaltninger uden for Fællesskabet.

En af manglerne ved den nuværende ordning er endelig, at den ikke giver mulighed for at finansiere ledsageforanstaltninger til kontrol med gennemførelsen af aktionerne, horisontale foranstaltninger, som f.eks. sammenlignende undersøgelser til vurdering af fællesskabsstøttens virkning, evalueringer forud og efter hver enkelt aktion såvel som foranstaltninger til overførsel af knowhow og erfaringer indhentet i forbindelse med projekterne. Flere af Fællesskabets finansielle instrumenter giver mulighed for at anvende en del af bevillingerne til at finansiere denne type interventioner. Det ville være ønskeligt, at også LIFE indebærer denne mulighed, og at 3% af bevillingerne afsættes hertil. Det vil kunne forbedre den tekniske og finansielle forvaltning af aktionerne og mindske risikoen for spild som følge af ringe planlagte aktioner eller svig. Det ville ligeledes understrege forbindelsen mellem LIFE og de andre finansielle instrumenter i såvel Fællesskabet som i medlemsstaterne.

Med hensyn til budgetmidlerne til anden fase af LIFE skal der dels tages hensyn til, at instrumentets interventionsniveau skal bevares i faste priser, dels at Unionen er udvidet med tre nye lande. Der bør derfor opføres 450 mio. ECU i de finansielle overslag for de fire kommende år. Denne, stadig beskedne, bevilling kan langt fra opfylde alle de potentielle behov på miljøområdet. Budgetbevillingens omfang er dog i overensstemmelse med ønsket om at koncentrere LIFE-indsatsen på mere specifikke områder og om at undgå overlapninger ved at fremme en bedre udnyttelse af de andre fonde og finansielle instrumenter, som kan yde støtte til miljøorienterede tiltag.

BILAG I

**Forord til bilag I til rapporten om anvendelsen af LIFE-forordningen
og evaluering af Fællesskabets aktioner på miljøområdet
ACE, MEDSPA, NORSPA og ACNAT**

De statistiske tabeller 1-6 i dette bilag I viser beløbene for Fællesskabets faktiske deltagelse i de forskellige projekter. Disse beløb er beregnet på følgende måde:

For de afsluttede projekters vedkommende er der taget hensyn til de faktisk udbetalte beløb til modtagerne. I nogle tilfælde har de udbetalte beløb - som følge af den kontrol, der er ført med projekterne - været betydeligt lavere end de beløb, der er disponeret over.

For de projekter, der stadig var i gang ved rapportens udarbejdelse, er tallene baseret på den fællesskabsstøtte, der er disponeret over.

Det skal understreges, at der ikke er medtaget administrative udgifter i disse tabeller.

I tabellen på side 8 i denne rapport angives derimod den samlede årlige fordeling af forpligtelsesbevillingerne, heri også medregnet de administrative udgifter.

Tabel 1: ACE - 2. forordning og ACNAT - Fordeling af bevillingerne pr. prioriteret område (i ECU)								
Prioriterede områder	1987	1988	1989	1990	1991	1992 (ACNAT)	I ALT	
A.1.1	-	-	-	1.458.500	-	-	1.458.500	
A.1.2	-	-	2.731.716	-	-	-	2.731.716	
A.1.3	-	-	550.525	-	-	-	550.525	
A.1.4	-	-	-	1.856.547	-	-	1.856.547	
A.1.6	-	-	223.755	66.261	-	-	290.016	
A.2.1	1.080.000	2.051.000	4.553.000	3.552.000	11.750.000	4.896.000	27.882.000	
A.2.2	-	-	-	-	-	6.089.000	6.089.000	
A.2.5	-	-	-	400.000	-	-	400.000	
I ALT	1.080.000	2.051.000	8.058.996	7.333.308	11.750.000	10.985.000	41.258.304	

Tabel 2: MEDSPA - Fordeling af bevillingerne pr. prioriteret område (i ECU)							
Prioriterede områder	1986	1987	1988	1989	1990	1991	I ALT
A.1.1	-	-	258.931	-	290.000	745.000	1.293.931
A.1.2	-	65.000	-	62.100	-	-	127.100
A.1.3	239.191	74.000	254.980	1.264.421	2.473.550	7.078.400	11.384.542
A.1.4	-	-	-	-	-	294.650	294.650
A.1.5	-	57.812	84.000	135.000	666.268	4.763.750	5.706.830
A.1.6	-	100.000	194.022	657.991	683.000	3.818.500	5.453.513
A.2.1	-	-	-	371.503	-	-	371.503
A.2.2	262.351	335.400	177.369	1.164.436	545.025	1.382.000	3.866.581
A.2.3	-	-	-	103.548	536.691	1.057.000	1.697.239
A.2.4	-	-	210.800	-	-	654.000	864.800
A.2.5	-	-	-	135.721	-	-	135.721
A.4.1	-	-	-	-	276.100	-	276.100
A.4.2	-	-	-	255.754	338.669	-	603.883
B.1	-	-	-	-	-	512.000	512.000
B.2	-	19.452	35.885	132.500	610.004	2.220.000	3.017.841
B.3	-	-	100.000	-	79.000	208.000	387.000
I ALT	501.542	651.664	1.325.447	4.282.974	6.498.307	22.733.300	35.993.234

Tabel 3: NORSPA - Fordeling af bevillingerne pr. prioriteret område (i ECU)

Prioriterede områder	1989	1991-1992	I ALT
A.1.1	3.050	1.291.795	1.294.845
A.1.2	-	636.768	636.768
A.1.3	1.225.034	4.291.016	5.516.050
A.1.4	171.883	600.000	771.883
A.1.6	-	145.350	145.350
A.2.2	37.935	-	37.935
A.2.3	-	900.000	900.000
A.2.4	302.646	2.974.642	3.277.288
A.2.5	-	165.128	165.128
A.3.2	220.300	-	220.300
B.2	-	3.094.751	3.094.751
I ALT	1.960.848	14.099.450	16.060.298

Tabel 4: LIFE - Fordeling af bevillingerne pr. prioriteret område (i ECU)			
Prioriterede områder	1992	1993	I ALT
A.1.1	4.744.000	-	4.744.000
A.1.2	1.677.334	8.401.238,25	10.078.572,25
A.1.3	9.797.400	9.511.272,06	19.308.672,06
A.1.4	380.000	4.746.609,09	5.126.609,09
A.1.5	3.070.195	5.808.059,39	8.878.254,39
A.1.6	340.000	-	340.000,00
A.1.7	2.990.000	3.949.016,29	6.939.016,29
A.2.1	7.000.000	3.670.000,00	10.670.000,00
A.2.2	19.000.000	16.975.000,00	35.975.000,00
A.2.3	1.987.000	-	1.987.000,00
A.2.4	5.571.100	-	5.571.100,00
A.2.5	1.832.550	6.780.710,98	8.613.260,98
A.3.1	680.000	-	680.000,00
A.3.2	2.365.784	5.184.000,96	7.549.784,96
A.4.1	420.000	137.273,94	557.273,94
A.4.2	574.000	-	574.000,00
HP*	-	134.978,69	134.978,69
B.1	734.000	666.436,79	1.400.436,79
B.2	3.440.000	2.323.562,41	5.763.562,41
B.3	-	510.000,00	510.000,00
I ALT	66.603.363	68.798.158,65	135.401.521,85

* Uden for de prioriterede områder.

Tabel 5: Fordeling pr. prioriteret område. Alle instrumenterne (i ECU)

Prioriterede områder	Fællesskabsstøtte	%	Sub-total prioriterede områder		%
A.1.1	8791276.00	3.84			
A.1.2	13574156.25	5.94			
A.1.3	36759789.06	16.07			
A.1.4	8049689.09	3.52			
A.1.5	14585084.39	6.38			
A.1.6	6228879.00	2.72			
A.1.7	6939016.29	3.03	A.1	94927890.08	41.51
A.2.1	38923503.00	17.02			
A.2.2	45968516.00	20.10			
A.2.3	4584239.00	2.00			
A.2.4	9713188.00	4.25			
A.2.5	9314109.98	4.07	A.2	108503555.98	47.44
A.3.1	680000.00	0.30			
A.3.2	7770084.96	3.40	A.3	8450084.96	3.69
A.4.1	833373.94	0.36			
A.4.2	1177883.00	0.52	A.4	2011256.94	0.88
NP*	134978.69	0.06	NP*	134978.69	0.06
B.1	1912436.79	0.84			
B.2	11876154.41	5.19			
B.3	897000.00	0.39	B	14685591.20	6.42
I ALT	228713357.85	100.00		228713357.85	100.00

* Uden for de prioriterede områder.

Tabel 6: Fordeling pr. land. Alle instrumenterne (i ECU)

Modtagerland	Fællesskabsstøtte	%
Belgien	6939483.89	3.03
Danmark	8134921.72	3.56
Tyskland	22259274.65	9.73
Spanien	32387473.55	14.16
Frankrig	27194861.55	11.89
Grækenland	20728809.12	9.06
Irland	11565386.98	5.06
Italien	25551467.24	11.17
Luxembourg	838640.44	0.37
Nederlandene	6886895.42	3.01
Portugal	15538174.00	6.79
Det Forenede Kongerige	18267858.33	7.99
Internationalt	17734519.76	7.75
Tredjelande	14685591.20	6.42
I ALT	228713357.85	100.00

Prioriterede områder	1993						1994			
	Samlet antal modtagne forslag A	%	Samlet antal udvalgte forslag B	%	% B/A	Samlet antal udvalgte forslag	%	Samlet antal modtagne forslag	%	% B/A
A.1.1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
A.1.2	222	13	23	18	10	159	10	35	17	22
A.1.3	366	21	23	18	6	276	17	31	15	11
A.1.4	87	5	9	7	10	-	-	-	-	-
A.1.5	235	14	14	11	6	300	19	35	17	11,5
A.1.6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
A.1.7	119	7	8	6	7	124	8	14	6,5	11
A.2.1	34	2	4	3	12	126	8	15	7	12
A.2.2	89	5	14	11	16	170	11	21	10	12
A.2.3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
A.2.4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
A.2.5	50	3	10	8	20	63	4	13	6	20,5
A.3.1	-	-	-	-	-	22	1	4	2	18
A.3.2	91	5	9	7	10	105	7	14	6,5	13
A.4.1	38	2	2	1,5	5	-	-	-	-	-
A.4.2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
A.4.3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
A.4.4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
B	51	3	12	9	23,5	159	10	14	6,5	9
H.P.*	190	11	1	0,5	0,5	67	4	14	6,5	21
Ikke angivet	151	9	0	0	0	16	1	0	0	0

* Uden for de prioriterede områder.

Tabel 8: Fællesskabsstøtte til fordel for miljøet - Tilskud (i mio. ECU)

STRUKTUR-FONDENE	1989-1993			1994-1999		
	FSR I alt	Miljø + Vand ¹⁾	% I alt	FSR I alt	Miljø + Vand ¹⁾	% I alt
Mål 1	48.665	4.294	8,8	96.346	8.332	8,6
Mål 2	*7.619	1.143	14	6.977	F.I. ²⁾	
Mål 5 b	*3.461	415	12	6.134	F.I. ²⁾	
Fællesskabsinitiativer	*5.494	908 ³⁾	16,5	13.450 ⁴⁾	F.I.	

FSR = Fællesskabsstøtteramme

* = Overslag: 1994-priser.

- 1) Projekterne "vand" vedrører oftest forskellige sektorer, som f.eks. vanddistribution, energifremstilling, kunstvandring.
- 2) F.I. = Foreligger endnu ikke, til forhandling.
- 3) Enviret, Interret, Rechar
- 4) Ingen specifikt miljøorienterede fællesskabsinitiativer.

SAMHØRIG-HEDSFONDEN	1993			1994-1999		
	I alt	Miljø	% af total	I alt	Miljø	% af total
	1.564	613	39,2	14.455	7.227	50 ⁵⁾

- 5) 50%: "Afbalanceret" fordeling af midlerne mellem miljø og transport.

	1991-1993			1994		
	I alt	Miljø	% af total	I alt	Miljø	% af total
PHARE	3.294	267	8	990	F.I.	
TACIS	1.360	256 ⁶⁾	18	510	F.I.	

- 6) Hovedsagelig inden for nuklear sikkerhed.

Tabel 9: Fællesskabsstøtte til fordel for miljøet - EIB-lån (i mio. ECU) (ekskl. AVS)

EIB-lån	1989-1993			1993		
	I alt	Miljø	% af total	I alt	Miljø	% af total
Inden for EU	70.484,1	7.829,7	11	16.779,4	2.214,3	13,1
a) individuelle lån	55.517,7	6.025,7		14.126,0	1.674,8	
b) globallån	14.966,4	1.804,0		2.653,4	539,5	
Edinburgh-faciliteten	1993			1994		
	2.363,3	404,6	17	6.593	1.353	20

SEKTORER	1989-1993	1993
- Vanddistribution	570,7	171,6
- Spildevandsbehandling	2.323,4	479,2
- Indsamling af spildevand	3.141,8	797,3
- Affald (fast og flydende)	990,4	400,9
- Diverse	803,3	365,3
I ALT	7.829,7	2.214,3

10.1.1995

BILAG II

FÆLLESSKABSINSTRUMENTER TIL FORDEL FOR MILJØET

Der ydes støtte til miljøforanstaltninger gennem flere af Fællesskabets finansielle instrumenter. Der skal i denne forbindelse skelnes mellem de instrumenter, som specifikt er miljøorienterede, og dem, som kan have konsekvenser for miljøet, uden at dette er deres primære sigte. De sidstnævnte vil typisk vedrøre socioøkonomisk udvikling, forskning og teknologisk udvikling.

1. Fællesskabets strukturfonde (1994-1999)

Målet med strukturfondene er at fremme en mere afbalanceret økonomisk og social udvikling og således styrke den europæiske samhørighed.

Strukturforanstaltningerne tager sigte på de ringest stillede regioner (mål 1, 2 og 5b) samt de prioriterede interventioner (mål 3, 4 og 5a), hvor mål 1, 2, 3 og 5 navnlig vedrører Fællesskabets miljøpolitik.

Medlemsstaterne har i deres regionaludviklingsplaner foreslået foranstaltninger, der både tager sigte på økonomisk og social udvikling og miljøbeskyttelse. Gennem fællesskabsstøtterammerne ydes betydelig finansiell bistand til disse foranstaltninger.

Da foranstaltningerne gennemføres på grundlag af programmer, er det imidlertid ikke muligt at indkredse hvert enkelt projekts miljøaspekter. Det kan dog anslås, at der i perioden 1989-1993 er ydet ca. 4 500 mio. ECU til miljøforanstaltninger.

For 1994-1999 ventes der afsat henholdsvis 93,810 mio. ECU, 6,977 mio. ECU og 6,134 mio. ECU til mål 1, 2 og 5b.

For mål 1-regionerne anslås strukturfondenes bidrag til fordel for miljøet til 8 000 mio. ECU for 1994-1999, svarende til 8% af Fællesskabets bidrag.

De vigtigste områder er:

- vandforsyning
- indsamling og behandling af spildevand
- **forvaltning** af områder af betydning for miljøet (biotoper), forebyggelse af erosion og brande
- miljøvenlig **landbrugspraksis**
- **infrastruktur** til støtte for udviklingen, navnlig i industri- og turistområder (offentlig transport, net osv.)
- **håndtering** af husholdningsaffald, industriaffald og giftigt affald
- støtte til renere teknologi, herunder **demonstrationsaktioner**
- vedvarende energi
- bymiljø
- **teknisk bistand** og udveksling af erfaringer
- styrkelse af miljøforvaltningsinstitutionerne
- **uddannelse** i forbindelse med de ovennævnte aktioner.

1.1 De operationelle programmer

Den strukturfond, der hører under regionalpolitikken, er **EFRU** (Den Europæiske Fond for Regionaludvikling), hvis sigte er at udjævne de udviklingsmæssige skævheder mellem Fællesskabets forskellige regioner. EFRU-interventionerne bidrager til at skabe et mere gunstigt miljø, bl.a. i mål 1-regionerne. EFRU deltager i finansieringen af **erhvervsinvesteringer** og **infrastrukturinvesteringer**, der tager sigte på miljøbeskyttelse. EFRU kan endvidere, op til 1% af sine årlige bevilling, bidrage til finansiering af **pilotprojekter**, der ansporer til skabelse af infrastrukturer, investeringer i virksomheder og andre foranstaltninger af klar interesse for Fællesskabet, navnlig i Fællesskabets interne og eksterne grænseregioner. Disse projekter fremmer udveksling af erfaringer og samarbejde mellem Fællesskabets regioner og **aktioner af nyskabende karakter**. For tidsrummet 1994-1999 foreslår Kommissionen, i EFRU-forordningens artikel 10, fire prioriterede områder for finansiering eller samfinansiering af undersøgelser, pilotprojekter og samarbejdsnet: interregionalt samarbejde, aktioner af nyskabende karakter inden for regionaløkonomisk udvikling og udvikling af arealanvendelsespolitik i byområder. Til artikel 10-interventioner er der for denne periode afsat et budget på 400 mio. ECU, således fordelt:

- tværregionalt samarbejde	160-180 mio. ECU
- fysisk planlægning	40-50 mio. ECU
- aktioner af nyskabende værdi	80-90 mio. ECU
- byplanlægning	90-100 mio. ECU

Den Europæiske Socialfond (ESF), der tager sigte på at lette den erhvervsmæssige integrering af bl.a. unge og langtidsledige (mål nr. 3), at lette tilpasningen for arbejdstagere til de industrielle ændringer (mål nr. 4), yde støtte til udviklingen i tilbagestående regioner (mål nr. 1) og landdistrikter (mål nr. 5b) og til omstilling af industriområder i nedgang (mål nr. 2), deltager ligeledes i finansieringen af miljøforanstaltninger. Det drejer sig bl.a. om uddannelses- og undervisningsforanstaltninger, der enten gennemføres inden for de specifikt miljøorienterede operationelle programmer (f.eks. det operationelle program "miljø" i Grækenland), eller som led i andre mere generelle operationelle programmer.

Forordningen om landbrug og miljø under EUGFL-garantisektionen, hvortil der for perioden 1993-1997 er afsat 3 700 mio. ECU, er en ledsageforanstaltning til reformen af den fælles landbrugspolitik, den tager sigte på at beskytte miljøet og bidrager dermed til Fællesskabets miljøpolitik. Foranstaltningerne omfatter:

I henhold til forordning 2078/92/EØF

- mindskelse af brugen af gødningsstoffer og plantebeskyttelsesmidler
- indførelse af organiske gødningsstoffer
- ekstensivering af landbruget
- reduktion af kvægbestanden
- anvendelse af produktionsmetoder, som er forenelige med kravene til beskyttelse af miljøet og naturressourcerne
- pleje af landbrugs- og skovarealer, der er taget ud af drift.

I henhold til forordning 2080/92/EØF

- forbedring af skovarealer
- miljøvenlig arealforvaltning
- absorption af kuldioxid.

Strukturfonden EUGFL-udviklingssektionen (Den Europæiske Udviklings- og Garantifond for Landbruget), som tegner sig for næsten 15% af strukturfondenes budget for 1994-1999 (61 mio. ECU for 1994), deltager dels i samfinansieringen af medlemsstaternes landbrugsstøtteordninger, dels i udviklingen og diversificeringen af Fællesskabets landdistrikter. De vigtigste mål med denne fond er:

- (mål nr. 1) at fremme en bæredygtig udvikling i landdistrikterne, herunder bedre udnyttelse og genopretning af naturområder og strukturel tilpasning af de svagest stillede regioner
- (mål nr. 5a) at forbedre bedriftsstrukturernes effektivitet, fremme diversificeringen af landbrugernes produktion og virksomhed, forbedre de sundheds- og hygiejnemæssige forhold og forbedre det naturlige miljø
- at fremme udviklingen i landdistrikter i de områder, der berøres af mål nr. 5b.

Fondens interventioner til disse foranstaltninger gennemføres først og fremmest i form af operationelle programmer og globaltilskud.

Fonden kan, inden for 1% af sin årlige budgetramme, finansiere teknisk bistand, pilotprojekter vedrørende tilpasning af landbrugs- og skovbrugsstrukturernes, fremme af udviklingen i landdistrikter og gennemførelse af demonstrationsprojekter, der er i overensstemmelse med den fælles landbrugspolitikens målsætninger.

Strukturfonden FIUF (finansieringsinstrument til udvikling af fiskeriet), hvortil der er afsat 2 700 mio. ECU for 1994-1999, støtter omstruktureringen af fiskerisektoren. Dette finansieringsinstrument støtter den fælles fiskeripolitik ved at sikre en rationel og ansvarlig udnyttelse af havressourcerne på et bæredygtigt grundlag. Mere generelt tager instrumentet sigte på omstrukturering af fiskerisektoren og omfatter aktioner som:

- omstrukturering, fornyelse og modernisering af fiskerflåden
- udvikling af akvakultur og kystsikringsarbejder
- marketingundersøgelser
- havnefaciliteter
- forbedring af betingelserne for forarbejdning og afsætning af fiskeri- og akvakulturprodukter.

Midlerne til finansiering af undersøgelser, **pilotprojekter** og oplysningskampagner er begrænset til foranstaltninger, der kan forbedre indsigten i fiskeriaktiviteternes indvirkning på miljøet - som grundlag for fremtidige forskrifter på området.

FIUF yder støtte til investeringer inden for akvakultur, udvikling i kystfarvande, havnefaciliteter samt forarbejdning og afsætning. Der gives førsteprioritet til foranstaltninger til afbødning af miljøvirkningerne, navnlig på følgende områder:

- akvakultur: investeringer i forbindelse med pilotprojekter, bygningsarbejder, udstyr, udvidelse og modernisering af akvakulturanlæg
- udvikling i kystvande.

FIUF kan, inden for 2% af sin årlige budgetramme, yde støtte til strukturforanstaltninger, undersøgelser, pilotprojekter og demonstrationsprojekter og teknisk bistand.

1.2 Fællesskabsinitiativer

Efter reformen af strukturfondene kan Kommissionen på eget initiativ iværksætte foranstaltninger af særlig betydning for Fællesskabet, som ikke eller kun i utilstrækkelig grad er omfattet af medlemsstaternes udviklingsplaner. Tre forhold karakteriserer **fællesskabsinitiativerne**:

- de yder støtte til udvikling af **tværnationalt** og tværregionalt samarbejde
- gennemførelsesmetoden herfor er "bottom-up"
- de synliggør Fællesskabets indsats.

På grundlag af høringen omkring grønbogen har Kommissionen besluttet at supplere de fem planlagte emner (samarbejde og net på tværs af nationale og regionale grænser; udvikling i landdistrikter; randområderne; beskæftigelse og udvikling af de menneskelige ressourcer; styring af industriel omstrukturering) med udvikling af kriseramte bydele og omstrukturering af fiskeriet.

Den 16. februar 1994 forelagde Kommissionen en samlet oversigt over fællesskabsinitiativerne for perioden 1994-1999. Den omfatter 13 initiativer, hvoraf nogle er helt nye og andre ligger i forlængelse af allerede iværksatte aktioner. **Fællesskabsinitiativerne tager generelt form af operationelle programmer**, men også globaltilskud. I forordningerne om strukturfondene, ændret i juli 1993, anføres det, at 9% af strukturfondenes forpligtelsesbevillinger kan anvendes til finansiering af fællesskabsinitiativer mellem 1994 og 1999. I overensstemmelse med disse forordninger og med Kommissionens finansieringsafgørelser af 21. oktober og 21. december 1993 er der fastsat en samlet budgetramme på 13,45 mia. ECU til alle fællesskabsinitiativerne. Til de hidtidige 13 initiativer er der afsat en forpligtelsesbevilling på 11,85 mia. ECU.

Nogle initiativer kan yde finansiel støtte til miljøorienterede foranstaltninger:

INTERREG II (1994-1999) består af to dele. Programmet tager sigte på dels at udvikle det grænseoverskridende samarbejde, dels at udbygge energinettene ved at tilslutte dem til de store europæiske net. Interreg kan finansiere forureningsforebyggelse eller -bekæmpelse, rationel energianvendelse og bortskaffelse af affald, forbedring af kommunikationsinfrastruktur, forbedring af landbrugets produktivitet, udvikling i landdistrikter, lokal vand-, gas- og elforsyning samt telekommunikation, udvikling af vedvarende energikilder samt turisme og turisme i landbrugsområder.

Bevilling:

- grænseoverskridende samarbejde: 2 400 mio. ECU, heraf 1 800 til mål nr. 1-regionerne
- færdigudbygning af net: 500 mio. ECU.

LEADER II (1994-1999). Sigtet hermed er fuld udnyttelse af potentialet i landbrugsområderne. Vægten vil blive lagt på foranstaltningernes nyskabende og eksemplariske karakter, udveksling af erfaringer og tværnationalt samarbejde på det pågældende område:

- erhvervelse af færdigheder
- demonstrationsprogrammer for innovation i landbruget (teknisk støtte til udvikling i landdistrikter, støtte til turisme i landområder, afsætning af landbrugsprodukter, bevaring og forbedring af miljøet og omgivelserne)
- tværnationalt samarbejde
- udvikling

Budget: 1 400 mio. ECU, heraf 900 til mål nr. 1-regionerne.

REGIS II (1994-1999) forfølger samme mål som REGIS I, dvs. en bedre integrering i Fællesskabet af de fjernest liggende regioner, men omfatter endvidere nogle af strukturfondforanstaltningerne i de tidligere programmer POSEIDOM, POSEIMA og POSEICAN samt de foranstaltninger inden for rammerne af de øvrige fællesskabsinitiativer, der gennemføres i Fællesskabets randområder.

REGIS II kan finansiere:

- Med henblik på differentiering af erhvervsaktiviteterne: udvikling i kystområder, behandling af spildevand og by- og industriaffald, energibesparelser og lokal energiproduktion, udvikling af turisme uden for de egentlige turistområder og bedre integreret i det lokale miljø, diversificering af landbrugsprodukterne ...
- Med henblik på at befæste forbindelserne med det øvrige Fællesskab: transport- og telekommunikationsinfrastrukturer, udveksling af erfaringer og overførsel af knowhow til Fællesskabets øvrige regioner
- Med henblik på at fremme samarbejdet mellem randområderne: partnerskab, små transportinfrastrukturer osv.
- Med henblik på at forebygge risikoen for naturkatastrofer: dækning af ekstraomkostningerne
- Med henblik på at fremme erhvervsuddannelse: uddannelse i ny teknologi, turisme og miljø.

Budget: 600 mio. ECU.

RECHAR II (1994-1997) tager sigte på at støtte den økonomiske omstilling i de områder, der er værst ramt af nedgangen af kulindustrien og beskæftigelsessituationen i denne sektor, idet hovedvægten lægges på **miljø**, nye erhvervsaktiviteter og menneskelige ressourcer:

- genopretning af miljøet og erhvervsmæssig udnyttelse af gamle mineanlæg, reovering af økonomiske og sociale infrastrukturer i minebyer ...
- fremme af nye aktiviteter
- fremme af turisme
- støtte til organismer for økonomisk omstilling og regionaludvikling.

Budget: 400 mio. ECU.

RESIDER II (1994-1999): støtte til økonomisk og social omstilling i Fællesskabets stålregioner, idet der først og fremmest ydes støtte til **miljø**, nye erhvervsaktiviteter og menneskelige ressourcer:

- genoprettelse af miljøet og erhvervsmæssig udnyttelse af gamle stålindustrieanlæg i stærkt forfaldne områder, reovering af de økonomiske og sociale infrastrukturer i stålindustriområderne
- fremme af nye aktiviteter
- fremme af turisme
- støtte til organismer for økonomisk omstilling og regionaludvikling

Budget: 500 mio. ECU.

KONVER (1993-1997) yder støtte til økonomisk differentiering i områder, der har været udnyttet til militære formål:

- genopretning af områder, hvor miljøet er forurenet som følge af militære aktiviteter
- fremme af turisme
- reovering af økonomiske og sociale infrastrukturer

Bevilling: 500 mio. ECU, heraf mindst 250 til mål nr. 1, 2 og 5b-regionerne.

RETEX (1992-1997) tager sigte på økonomisk diversificering i områder, der er stærkt afhængige af tekstil- og beklædningsindustrien:

- udvikling i forladte industriområder og omstilling af forladte fabrikker, støtte til behandling af spildevand og andet industriaffald, teknisk bistand til udvikling af mindre forurenede industriprocesser.

Budget: 500 mio. ECU.

PME (1994-1999) tager sigte på at støtte små og mellemstore virksomheder i industri- og servicesektoren, navnlig i mål nr. 1-regionerne, så de kan tilpasse sig enhedsmarkedet og blive konkurrencedygtige på internationalt plan (emner fra initiativerne STRIDE, PRISMA og TELEMATIK):

- forbedring af produktions- og organisationssystemet (teknologisk innovation, total kvalitet ...)
- hensyntagen til miljøet og rationel energianvendelse
- udbygning af samarbejdet mellem forskningscentre, centre for teknologioverførsel ...

Bevilling:

1 000 mio. ECU, heraf

800 mio. ECU til mål nr. 1-regionerne

200 mio. ECU til mål nr. 2 og 5b-regionerne.

URBAN (1994-1999) tager sigte på at finde løsninger på det alvorlige samfundsproblem, krisen i mange bydele udgør, ved at yde støtte til foranstaltninger til økonomisk og social retablering, renovation af infrastrukturer og anlæg og forbedring af miljøet:

- infrastrukturer og miljø: renovering af bygninger, retablering af offentlige arealer, herunder grønne områder, forbedring af energiudnyttelsen, retablering af forladte og forurenede arealer

...

Budget:

600 mio. ECU, hvoraf

400 mio. ECU til mål nr. 1-regioner og

200 mio. ECU til de andre regioner (navnlig mål nr. 2).

2. Samhørighedsfonden

Medlemsstaterne har med udgangspunkt i traktaten om Den Europæiske Union planlagt en "samhørighedsfond" med et budget på 14 455 mio. ECU for perioden 1994-1999 (1 853 mio. ECU for 1994). Fonden skal i de ringest stillede medlemslande dække en stor del af de offentlige udgifter på to områder, som skal afvejes passende indbyrdes: transportinfrastrukturer og miljøbeskyttelse.

Samhørighedsfonden kan bidrage til at finansiere projekter eller projektstadier, som teknisk og finansielt udgør en selvstændig fase, eller grupper af projekter, som har tilknytning til en klar strategi, og som udgør et sammenhængende hele:

- Miljøprojekter, der bidrager til virkeliggørelse af målene i traktatens artikel 130R
- Transportinfrastrukturprojekter af fælles interesse, der finansieres af medlemsstaterne, og som tager sigte på at forbedre sammenkoblingen mellem medlemsstaternes net og adgangen til disse
- Forberedende undersøgelser, navnlig forudgående vurderinger og cost/benefit-evalueringer, samt tekniske støtteforanstaltninger i forbindelse med de pågældende projekter
- Forberedende foranstaltninger i tilknytning til projekterne
- Tekniske støtteforanstaltninger.

Projekterne, herunder grupper af indbyrdes forbundne projekter, skal være tilstrækkelig store til at have en mærkbar indflydelse på miljøbeskyttelsen eller på forbedringen af de transeuropæiske transportinfrastrukturnet.

Følgende kriterier skal sikre projekter af høj kvalitet: deres økonomiske og sociale fordele; de af modtagerlandene fastsatte prioriteter; projekternes bidrag til gennemførelsen af Fællesskabets miljø- og transportpolitik; projekternes overensstemmelse med Fællesskabets politik og med andre strukturforanstaltninger; passende afvejning mellem miljøhensyn og transportinfrastrukturer.

3. Programmer for forskning, teknologisk udvikling og demonstration

Med ikrafttrædelsen af traktaten om Den Europæiske Union omfatter rammeprogrammet for forskning, teknologisk udvikling og demonstration nu alle Fællesskabets forskningsaktiviteter, herunder dem, der skal støtte Fællesskabets politik på andre områder, som f.eks. miljø. De forskningsaktioner under det fjerde rammeprogram (1994-1998), der har tilknytning til miljøbeskyttelse, indgår i flere forskellige særprogrammer, bl.a. de to programmer under emnet "miljø", men også de programmer, der vedrører industriteknologi, energi og transport. Nedenfor gives en oversigt over disse foranstaltninger samt en række eksempler.

Særprogram for forskning, teknologisk udvikling og demonstration på området miljø og klima (1994-1998) - Rådets beslutning af 15. december 1994 - 94/911/EF

Der er afsat 532 mio. ECU til dette program.

Det dækker følgende områder:

- a) det naturlige miljø, miljøkvalitet og globale ændringer
- b) miljøteknologi
- c) rumteknologi anvendt til miljøovervågning og miljøforskning
- d) de menneskelige aspekter ved miljøforandringer.

Formålet med programmet er bl.a. at styrke det nødvendige videnskabelige grundlag for gennemførelse af Fællesskabets miljøpolitik, i givet fald gennem grundforskning.

Særprogram for forskning, teknologisk udvikling og demonstration inden for havforskning og -teknologi - MAST III - Rådets beslutning af 26. april 1994 - 110/94/EF.

Der er afsat 228 mio. ECU til dette program, der dækker følgende områder:

- a) havforskning
- b) strategisk havforskning
- c) havteknologi
- d) støtteaktiviteter.

Det fjerde rammeprogram er udvidet betydeligt på området biovidenskab og -teknologi: BIOTEKNOLOGI (552 mio. ECU), BIOMEDICIN OG SUNDHED (336 mio. ECU) samt landbrug og fiskeri (684 mio. ECU). En stor del af budgettet og forskningsaktiviteterne under disse særprogrammer tager sigte på at finde direkte eller indirekte løsninger på miljøproblemer.

Programmet **JOULE II** (ikke-nuklear energi og rationel energiudnyttelse), med et budget 215,43 mio. ECU for perioden 1991-1994, tager sigte på at øge energiforsyningsikkerheden og gøre energianvendelsen mere miljøvenlig. Programmet omfatter følgende forskningsområder:

- a) bidrag til opstilling og gennemførelse af F&U-strategier, analyse af medlemsstaternes og Fællesskabets energi- og miljøpolitik
- b) optimering af produktionen og anvendelsen af fossile brændstoffer under hensyntagen til miljøet
- c) fremme af anvendelsen af vedvarende energi
- d) udvikling af nye systemer for energianvendelse og energibesparelser.

Som led i FTU-rammeprogrammet er de forsknings- og demonstrationsaktiviteter, der hidtil er gennemført under programmerne **JOULE II** og **THERMIE**, forenet i et program for ikke-nuklear energi, hvortil der er afsat 1002 mio. ECU for perioden 1994-1998.

Programmet **BRITE-EURAM II** (forskning i industriteknologi og materialer), hvortil der er afsat 762,3 mio. ECU for perioden 1991-1994, tager sigte på at bidrage til en retablering af den europæiske industri (samtlige sektorer) gennem prækompetitiv forskning og teknologisk udvikling.

Foranstaltningerne tager sigte på at fremme samarbejdsbaseret forskning mellem virksomheder, universiteter og forskningscentre og at bistå de små og mellemstore virksomheder med at øge deres deltagelse i tværnational forskning.

BRITE-EURAM har en dobbelt rolle, nemlig at stimulere integrering af ny teknologi i produktionssystemerne og fremme anvendelsen af nye og bedre materialer i industrien. Foranstaltningerne tager sigte på følgende:

- a) at forbedre råstofsektoren og udviklingen og anvendelsen af nye og traditionelle materialer
- b) at optimere industriens kapacitet til at designe og fremstille effektive, pålidelige, konkurrencedygtige og miljøvenlige produkter
- c) at fremme europæisk samarbejde inden for flyteknisk forskning med henblik på at forbedre flyenes sikkerhed og effektivitet, under hensyntagen til miljøet.

Foranstaltningerne gennemføres hovedsagelig på grundlag af forskningskontrakter med omkostningsdeling. 3% af budgettet er afsat til ledsageforanstaltninger (seminarer, publikationer, undersøgelser ...).

Som led i det fjerde rammeprogram er der til forskningsprogrammet for industriteknologi og materialer (**BRITE-EURAM III**) afsat 1 617 mio. ECU for perioden 1994-1998.

Særprogram for forskning, teknologisk udvikling og demonstration, der skal gennemføres af FFC (1995-1998) - Rådets beslutning af 15. december 1994 - 918/EF.

Der er til dette program afsat 600 mio. ECU, hvoraf 294 mio. ECU skal anvendes til miljøaktiviteter.

FFC's forskningsaktiviteter dækker følgende områder:

- a) klimaændringer og processer i atmosfæren
- b) miljøkvalitet
- c) avancerede metoder til observation af jorden, navnlig telemåling af den terrestriske og marine biosfære
- d) jordobservationscenter
- e) industriel pålidelighed.

FFC's aktiviteter til videnskabelig og teknisk støtte for Unionens miljøpolitik er som følger:

- a) centrallaboratorium for miljøforurening (AIRLAB)
- b) europæisk center for validering af alternative metoder (ECVAM)
- c) Det Europæiske Kemikaliekontor
- d) støtte til Det Europæiske Miljøagentur
- e) kontrol med kvaliteten af forbrugsvarer
- f) europæisk net vedrørende lægemidler
- g) forebyggelse af industririsici.

4. Andre programmer i EU

Programmet **SPRINT** (strategisk program for innovation og teknologioverførsel), med et budget på 90 mio. ECU for perioden 1989-1993. Sigtet med programmet er at give de europæiske producenter af varer og tjenesteydelser øget innovationskapacitet; gennem den størst mulige videreformidling af teknologiske nyheder, på grundlag af følgende tiltag:

- skabelse af et innovationsorienteret fællesskabsnet
- støtte til teknologioverførselsprojekter
- vurdering af den eksisterende viden på området innovation og teknologioverførsel.

Programmet **SAVE**, med et budget på 40 mio. ECU for 1991-1995, tager sigte på at fremme mere effektiv energiudnyttelse i EU gennem organisatoriske midler, på tre hovedområder:

- tekniske foranstaltninger (standarder, tekniske specifikationer)
- finansielle foranstaltninger (navnlig fremme af finansiering fra tredjemands side)
- foranstaltninger til påvirkning af forbrugernes adfærd (uddannelse og oplysning).

SAVE-programmet supplerer de teknologiske og finansielle foranstaltninger, der gennemføres som led i Fællesskabets eller medlemsstaternes øvrige programmer.

Programmet **THERMIE** til fremme af energiteknologi i Europa, budget på 700 mio. ECU for perioden 1990-1994.

THERMIE omfatter følgende fire områder:

- rationel energiudnyttelse (bygninger, industrien, energisektoren og transport)
- vedvarende energi (solenergi, biomasse, affald, geotermisk energi, vandkraft og vindenergi)
- fast brændsel (forbrænding, omdannelse, affald og forgasning integreret i en kombineret cyklus)
- carbonhydrider (efterforskning, produktion, transport og oplagring).

Ca. 85% af THERMIE-programmets budget er afsat til støtte til tre projekttyper: innovative projekter, videreformidlingsprojekter og målrettede projekter.

15% af budgettet er afsat til ledsageforanstaltninger til fremme af anvendelse og afsætning af energiteknologi. Teknologifremmeaktiviteterne gennemføres navnlig af et net af organisationer til fremme af energiteknologi (OPET) og består af markedsundersøgelser, evalueringer af de finansierte projekter og videreformidling af oplysninger gennem publikationer og seminarer, workshops og uddannelsesprogrammer.

Fra 1995 vil størstedelen af THERMIE-aktiviteterne blive gennemført som led i det fjerde FTU-rammeprogram, under særprogrammet for ikke-nuklear energi, ligesom JOULE II. Budgettet for perioden 1995-1998 er på 530 mio. ECU.

Programmet **ALTENER**, med et budget på 40 mio. ECU for perioden 1993-1997, tager sigte på at fremme vedvarende energikilder (solenergi, vindenergi, geotermisk energi, vandkraft og biomasseenergi).

Programmet omfatter en række foranstaltninger til øget anvendelse af vedvarende energi:

- finansielle og økonomiske foranstaltninger
- støtte til skabelse af infrastrukturer og fastsættelse af standarder og tekniske specifikationer
- videreformidling af oplysninger.

Programmet **EURET** (transportteknologi), med et budget på 25 mio. ECU for perioden 1990-1993, tager navnlig sigte på:

- optimering af udnyttelsen af transportnettene
- undersøgelse og optimering af de logistiske og menneskelige ressourcer inden for luft-, sø- og vejtransport
- nedbringelse af eksterne gener (uheld, støj, forurening), undersøgelse af parametrene for transportmidlernes sikkerhed.

Aktiviteter til udvikling af turismen. Det har altid været et vigtigt mål at søge at skabe overensstemmelse mellem turisme og miljøbeskyttelse og undersøge, hvorledes turismen kan udnyttes til at bevare og optimere det naturlige og menneskeskabte miljø.

I 1992 blev der afsat 2,7 mio. ECU til medfinansiering af innovative og reproducerbare pilot- og demonstrationsprojekter på turist- og miljøområdet. Som led i Fællesskabets handlingsplan til fremme af turismen er der ud af de 18 mio. ECU under det treårige program 1993-1995 afsat 0,5 mio. ECU til en pris "turisme og miljø". Dette initiativ er udviklet i samarbejde med medlemsstaterne i erkendelse af de gode resultater, regionerne i Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde har nået på dette felt. I 1995 vil der blive afsat et større beløb til medfinansiering af pilotprojekter vedrørende trafikstyring og forvaltning af turismen.

5. Programmer uden for EU

Programmet **TACIS** (Technical Assistance to the Commonwealth of Independent States) er et EU-bistandsprogram, som blev skabt i 1991 til fordel for staterne i det tidligere Sovjetunionen, med undtagelse af De Baltiske Lande, som er omfattet af PHARE-programmet. TACIS omfatter 13 lande: Armenien, Aserbajdsjan, Hviderusland, Georgien, Kasakhstan, Kirgisistan, Moldova, Den Russiske Føderation, Tadsjikistan, Turkmenistan, Usbekistan, Ukraine og, siden 1994, Mongoliet. TACIS tage sigte på udvikling af et harmonisk økonomisk og politisk forhold mellem EU og dels partnere gennem finansiell bistand til støtte for markedsomdannelsen og demokratiseringsprocessen. Den nødvendige knowhow hertil tilvejebringes ved høring af politikere og konsulenter, gennem undersøgelser, og ved udvikling og reformering af lovgivningsrammer og bestemmelser, institutioner og organisationer - gennem et system med partnerskaber, netværker og pilotprojekter.

I TACIS-programmet integreres miljøsynene på tværs af de forskellige sektorer. I 1993 blev der skabt en særlig miljøstøtteordning i form af et regionalprogram til finansiering af projekter, som forenede miljøbeskyttelse og økonomiske reformer. I 1993 blev der afsat 510 mio. ECU til denne fond og i 1994 ligeledes 510 mio. ECU.

Programmet PHARE (Pologne - Hongrie: Actions pour la Reconversion Economique), med et årligt budget 1 004,25 mio. ECU i 1993 og 990 mio. ECU i 1994, er en handlingsplan for samordnet støtte til Central- og Østeuropa. Trods programmets titel tæller modtagerlandene nemlig nu også Bulgarien, Tjekkoslaviet, Jugoslavien (ophævet i 1991) og Rumænien (medio 1990), Albanien, Estland og Litauen (1991) og Slovenien (1992).

Hvert modtagerland opstiller, efter aftale med Kommissionen, "et vejledende program" for de omstruktureringsforanstaltninger, der skal gennemføres i årets løb.

Ved udgangen af 1993 var der afsat ca. 296 mio. ECU til miljøprogrammer (undtagen programmer for nuklear sikkerhed). Midlerne er hovedsagelig blevet anvendt til teknisk bistand, uddannelse og anskaffelse af materiel (kontroludstyr). I lighed med strukturfondene yder PHARE-programmet støtte, som modtagerlandene finansierer deres omstruktureringsprogrammer med.

Miljøprogrammer:

- forbedring af institutionerne (udbygning af miljøministerierne, uddannelse ...)
- skabelse af et lovgivningsgrundlag for miljøbeskyttelse
- udvikling af et kontrolsystem og anskaffelse af materiel
- udvikling af forureningsbekæmpelsesprogrammer.

Regionalprogrammer:

Der er forelagt en række regionalprogrammer, som takket være overensstemmende interesser kan samles i fælles programmer.

DNM (Den Nye Middelhavspolitik). Den samlede bevilling for perioden 1992-1996 er opdelt i gavebistand på 4 405 mio ECU (heraf 2 063 mio. ECU under protokollerne, 2 030 mio. ECU uden for protokollerne) og i EIB-lån på i alt 6 105 mio. ECU. Formålet med Den Nye Middelhavspolitik er at udbygge samarbejdspolitikken med tredjelændene i Middelhavsområdet, på 8 områder: støtte til økonomiske reformer, støtte til samarbejde mellem partnere i Middelhavsområdet, EIB-finansieringer uden for protokollerne, udvikling af virksomheder, miljø, udvikling af de menneskelige ressourcer, videnskabeligt samarbejde og samarbejde på energiområdet. Miljøbeskyttelse i Middelhavsområdet er et af de vigtigste indsatsområder til sikring af Middelhavsområdets fremtidsmuligheder, herunder fiskeri og turisme. Miljø Samarbejdet er baseret på foranstaltninger med katalyserende virkning, som f.eks. pilot- og demonstrationsprojekter (navnlig projekter til beskyttelse af vandkvaliteten i Middelhavet) og uddannelsesaktioner.

Der er gennem DNM skabt en række net: **transmediterrane net** (Med-Urbs, Med-Invest, Med-Campus, Med-Media). Der blev i 1994 afsat 4,405 mio. ECU til disse net, til finansiering af foranstaltninger, hvorved de nuværende former for bilateralt samarbejde kan udvikles i retning af multilateralt, regionalt eller subregionalt samarbejde af interesse for Fællesskabet og partnerlandene, navnlig inden for industri, handel, landbrug, energi, minedrift, videnskab, turisme og transport, **miljø** (forvaltning af vandmiljøet, transport, miljø og affald, energi, men også de mere komplekse problemer med byudvikling, økonomisk forvaltning og lokal beskatning). Denne budgetpost omfatter også teknisk bistand, undersøgelser, ekspertmøder, konferencer og kongresser, oplysning og publikationer.

Bevillingen dækker endvidere finansiering af aktiviteter, der fremmer decentraliseret samarbejde på tværs af de institutionelle, økonomiske, sociale og kulturelle sektorer.

De fire Middelhavsprogrammer Med-Urbs, Med-Invest, Med-Campus, Med-Media hviler på dette princip: skabelse af decentraliserede samarbejdsnet. Disse net fremmer teknologioverførsel og kompetenceudveksling på områder som byplanlægning og -forvaltning, højere undervisning, udvikling af små og mellemstore virksomheder, medier.

Nettene skal mindst omfatte én deltager fra et af Middelhavsområdet's tredjelande og to deltagere fra to forskellige EU-lande.

Initiativet **Avicenne** (teknologisk og videnskabeligt samarbejde med Maghreb-landene og regionerne i Middelhavsområdet), med et budget på 5 mio. ECU for 1992, 5,3 mio. ECU for 1993 og 5,3 mio. ECU for 1994, tager sigte på at udforske mulighederne for teknisk og videnskabeligt miljø- og sundhedssamarbejde mellem Fællesskabet og Middelhavsområdet's tredjelande.

Initiativet omfatter foranstaltninger på seks forskellige områder:

- uorganiske og organiske forureningsstoffer og disses miljøvirkninger samt vurdering af sundhedsfarerne herved
- renere teknologi og behandling eller genanvendelse af affald (substitution af farlige stoffer, nedbringelse af emissionerne)
- ørkendannelse i Middelhavsområdet (omfang og udvikling, virkninger på regionalt plan, bekæmpelse)
- forbedring og bevaring af vandressourcerne (afsaltning, efterforskning efter vandressourcer)
- forebyggelse og bekæmpelse af de fremherskende sygdomme
- udvikling og udbredelse af videnskabelig og teknisk viden og fremme af samarbejdet mellem universiteter og virksomheder i medlemsstaterne og i Middelhavsområdet's tredjelande.

Der lægges størst vægt på projekter, som har klar gennemslagskraft på regionalt plan.

Dette initiativ vil sandsynligvis blive yderligere integreret i det fjerde rammeprogram, idet den sidste indkaldelse af forslag blev offentliggjort i juli 1994

Initiativet **Peco**, hvortil der afsættes etårige budgetter (77 mio. ECU for 1994), tager sigte på at videreføre de aktiviteter, der er iværksat til støtte for den økonomiske omstrukturering af landene i Central- og Østeuropa og de uafhængige stater i det tidligere Sovjetunionen. Hermed opfyldes Fællesskabets tilsagn om at støtte omlægningen af forskningsstrukturerne i disse lande, navnlig inden for miljø, nuklear sikkerhed, materialer og fremstillingsprocesser. Denne foranstaltning gennemføres i samordning med programmerne PHARE og TACIS og omfatter: fælles forskningsprojekter, udvikling af paneuropæiske videnskabelige net, konferencer og seminarer, undersøgelser og rundspørger på områder af direkte betydning for det videnskabelige og teknologiske samarbejde med de pågældende lande.

Initiativet vil blive yderligere integreret i det fjerde rammeprogram for Fællesskabets forskning, teknologiske udvikling og demonstration (1994-1998).

Initiativet **Copernicus** hvortil der er afsat et årligt budget (29,5 mio. ECU for 1994), tillader, at organismer og virksomheder i Central- og Østeuropa og det tidligere Sovjetunionen kan deltage i projekterne under disse særprogrammer på samme vilkår som organismer og virksomheder i medlemsstaterne. Programmerne vedrører: miljø, biomedicin og sundhed, ikke-nuklear energi, nuklear sikkerhed osv.

Initiativet vil blive yderligere integreret i det fjerde rammeprogram for Fællesskabets forskning, teknologiske udvikling og demonstration (1994-1998).

Aktioner til bevaring af tropeskovene, hvortil der er afsat 50 mio. ECU for 1994, yder finansiel og teknisk bistand til bevaring og bæredygtig forvaltning af tropeskovene. Der gives førsteprioritet til foranstaltninger, der er i overensstemmelse med EU's politik:

- oprettelse, udvidelse, beskyttelse og bæredygtig forvaltning af nærmere afgrænsede skovarealer
- udvikling, videreformidling og kontrol med virkningerne af teknologi og systemer til forbedring af levestandarden for befolkningen i skovområderne gennem bæredygtig udnyttelse af ressourcerne.

Foranstaltninger med sigte på miljø og sundhed i udviklingslandene. Bevillingerne fastsættes årligt af budgetmyndigheden. I 1994 blev der afsat 20 mio. ECU til denne budgetpost. Formålet er at beskytte udviklingslandene gennem kontrol med ørkendannelsen, forureningsbekæmpende foranstaltninger, bevaring af biodiversiteten, beskyttelse af de marine økosystemer og udvikling af by- og landmiljø. Der gives førsteprioritet til projekter, som har direkte virkninger på følgende områder:

- bæredygtig udvikling i lokalsamfund
- forbedring af bymiljøet
- bevaring og forvaltning af naturressourcerne.

Projekterne skal være kompatible med Fællesskabets samarbejdspolitik inden for rammerne af de aftaler og konventioner, der er undertegnet med de latinamerikanske lande og AVS-staterne.

6. Den Europæiske Investeringsbank (EIB)

Den Europæiske Investeringsbank skal med mellem- og langsigtede lån støtte investeringer, der er i overensstemmelse med Fællesskabets politiske målsætninger. EIB's aktiviteter ligger først og fremmest i EU-landene. Derudover intervenserer banken i over 100 tredjelande som led i Fællesskabets samarbejdspolitik. EIB-lån kan ydes til offentlige og private låntagere og kan anvendes til infrastrukturer, energi, industri, tjenester og landbrug.

EIB finansierer store investeringer gennem individuelle lån, der indgås direkte med investorerne eller med kreditformidlende organer. Små eller mellemstore investeringer finansieres indirekte gennem globallån.

EIB letter finansiering af investeringsprojekter og -programmer, som ligeledes kan modtage støtte fra strukturfondene og Fællesskabets andre finansielle instrumenter.

Banken yder navnlig lån til regionaludvikling. Blandt bankens andre store interventionsområder har miljøbeskyttelse og -forbedring i de sidste år indtaget en voksende plads. Ifølge oplysningerne fra EIB er 15% af lånene gået til miljøprojekter, navnlig inden for bymiljø, nedbringelse af CO²-emissionerne, forbedring af luftkvaliteten og vandmiljøet (samlet finansieringsbeløb i perioden 1989-1993: 70 484,1 mio. ECU, heraf 7 829,7 mio. ECU til miljøet).

EIB intervenserer til fordel for miljøbeskyttelsen på tre indbyrdes komplementære måder:

- hensyntagen til miljøvirkningerne af alle de investeringer, banken finansierer
- finansiering af miljøprojekter (vandforsyning og vandrensning, bekæmpelse af industriforurening, beskyttelse af jordbund og skove, bymiljø)
- teknisk bistand til investorerne med henblik på at optimere deres projekter i miljømæssig henseende.

7. GD XI's instrumenter

Udover LIFE-instrumentet administrerer GD XI en række budgetposter til finansiering af foranstaltninger, der har tilknytning til LIFE. Det drejer sig om:

- **Undervisning, uddannelse og videreuddannelse**, hvortil der er afsat etårige budgetter (1 mio. ECU for 1994). Målet er at udvikle undervisning og uddannelse som et middel til at nå de miljøpolitiske mål.
- **Civilbeskyttelse og økologiske krisesituationer**, hvortil der er afsat etårige budgetter (2,5 mio. ECU for 1994). Målet hermed er EU-samarbejde på området civilbeskyttelse og foranstaltninger til at forudse og bekæmpe havforurening forårsaget af uheld.
- **Miljøoplysning og -bevidstgørelse**, hvortil der er afsat etårige budgetter (7 mio. ECU for 1994). Bevillingen skal dække foranstaltninger til fremme af "aktørernes" aktive deltagelse i behandling af miljøproblemerne og fremme samarbejdet og dialogen mellem de forskellige aktører. Foranstaltninger af denne art vil kunne fremme udvekslingen af oplysninger og erfaringer.